

2016

No. 164

**STAATSBLAD
VAN DE
REPUBLIEK SURINAME**

WET VAN 15 DECEMBER 2016, HOUDENDE WIJZIGING VAN DE WET VAN 16 JUNI 2016 TOT VASTSTELLING VAN DE 08-STE AFDELING VAN DE BEGROTING VAN UITGAVEN EN ONTVANGSTEN VOOR HET DIENSTJAAR 2016 BETREFFENDE HET MINISTERIE VAN HANDEL EN INDUSTRIE (S.B. 2016 NO. 81)

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat de Surinaamse begroting bij Wet dient te worden vastgesteld;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande Wet.

Suppletoire Begroting 2016

ARTIKEL 1

In de Wet van 16 juni 2016 tot vaststelling van de 08-STE afdeling van de begroting van uitgaven en ontvangsten voor het dienstjaar 2016 betreffende het Ministerie van HANDEL EN INDUSTRIE (S.B. 2016 no. 81) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

TITEL 1 OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD 1.000

Code	Lopende Uitgaven	Bedrag
610	Lonen en Salarissen	19,666
611	Sociale Premies	3,107
612	Gebruik van goederen en diensten	3,920
616	Sociale Uitkeringen	50
	Totaal Lopende Uitgaven	26,743

	Kapitaal Uitgaven	
620	Inventaris	508
621	Transportmiddelen	702
	Totaal Kapitaal Uitgaven	1,210
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	27,953

Titel II: Programma's**Bedragen x SRD 1.000**

Code	Programma's	Bedrag
	Programma: 07 Onderzoek en Ontwikkeling	
0706	Opzet en functionering	1,556
	Mededinging Autoriteiten	
0707	Ontwikkeling Industriële	33,368
	Sectoren	
0708	Ontwikkeling Diensten	7,272
	Sectoren	
0709	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentievermogen	10,950
0710	Uitvoering Nationaal Strategisch Actieplan voor facilitering v/d Locale Private Sector	389
0711	Ontwikkeling Nationaal	750
	Certificeringprogramma's	
	Sub-totaal	54,285
0927	Surinaams Standaarden	1,218
	Bureau (SSB)	
0928	Suriname Business Forum	450
	(SBF)	

2417	Import van basisgoederen, geneesmiddelen en landbouw inputs i.s.m. de ministeries van Volksgezondheid (VG) en Landbouw Veeteelt en Visserij (LVV)	192,100
	Sub-totaal	193,768
2001	Contributie Verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	4,846
	Sub-totaal	4,846
	TOTAAL PROGRAMMA'S	252,899

TITEL III: MIDDELENBEGROTING

Bedragen x SRD. 1.000

Code	Ontvangsten	Bedrag
53	Niet Belasting Middelen	
53116	Leges Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven	850
53132	Justeerloon (IJKgelden)	200
53153	Diverse Ontvangsten	1
53145	Bestekkosten	1
	Totaal Niet Belasting Middelen	1,052
	Leningen	
52200	IDB	8,500
54101	IsDB	192,100
	Totaal Leningen	200,600
	Totaal Middelen Ontvangsten	201,652

ARTIKEL 2

1. Deze Wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Zij treedt in werking met ingang van 01 januari 2016.
3. De Ministers van Financiën en Handel en Industrie zijn belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de 15e december 2016

DESIRÉ D. BOUTERSE

Uitgegeven te Paramaribo, de 20ste februari 2017
De Minister van Binnenlandse Zaken,

M.M.F. NOERSALIM.

WET VAN 15 DECEMBER 2016, HOUDENDE WIJZIGING VAN DE WET VAN 16 JUNI 2016 TOT VASTSTELLING VAN DE 08-STE AFDELING VAN DE BEGROTING VAN UITGAVEN EN ONTVANGSTEN VOOR HET DIENSTJAAR 2016 BETREFFENDE HET MINISTERIE VAN HANDEL EN INDUSTRIE (S.B. 2016 NO 81).

MEMORIE VAN TOELICHTING

Oorzaken die ten grondslag liggen voor de indiening van een suppletoire begroting:

- Het tekort op de “Lonen en Salarissen” in de begrotingen.
- Bezuinigingsmaatregelen die moeten leiden tot efficiënter beheer van de Overheidsbestedingen en huidige macro-economische ontwikkelingen.
- De maatregelen getroffen op het monetair en wisselkoersfront, fiscale en sociale hervormingen.
- Het herstel en stabilisatie programma en het tussen de regering en het IMF overeengekomen structureel aanpassingsprogramma.

Op grond van verder uitgewerkte inzichten op bovengenoemde punten is het noodzakelijk dat de ontwerp Suppletoire Begroting voor het dienstjaar 2016 van het Ministerie van Handel en Industrie nader wordt gewijzigd.

Algemeen

Het beleid van het Ministerie van Handel en Industrie is erop gericht om een omgeving te creëren die ontvankelijk is voor de economie. Het Ministerie van Handel en Industrie verwezenlijkt dit door het ondernemerschap, in samenwerking met private-, overige overheid- en internationale instituten, aantrekkelijker te maken.

Het Ministerie van Handel en Industrie creëert randvoorwaarden voor een ondernemend Suriname waar oog is voor duurzaamheid. Hiermee wordt verder gebouwd aan onze regionale posities in landbouw, toerisme industrie, diensten sectoren en mijnbouw. Dit beleid dient te zorgen voor een krachtig en duurzaam Suriname.

Het beleid van het Ministerie van Handel en Industrie is te onderscheiden in vier actielijnen, waarlangs ook in 2016 wordt gewerkt:

1. Beleid gericht op strategische sectoren
2. Beleid gericht op verbetering van het investeringsklimaat
3. Beleid gericht op versterking en groei van de private sector
4. Beleid gericht op monitoring en bevordering van markttoegang in derde landen.

1. Beleid gericht op strategische sectoren

1.1 Inzetten op de strategische sectoren en ruimte bieden aan ondernemerschap en innovatie

De Surinaamse economie heeft voldoende mineralen en andere mogelijkheden om in de Zuid-Amerikaanse regio een speerpuntenbeleid te voeren. Suriname behoort niet tot de laagste regionen van de kenniseconomieën in de Caricom-regio, is een niet onverdienstelijk mineraal exportland, de tweede agro-exporteur in de Caricom-regio en beschikt over unieke internationaal

concurrerende sectoren. De geografische ligging is gunstig met een goede (ICT)-infrastructuur en erkende internationale knooppunten binnen Caricom en de Unasur.

Deze uitdagingen vragen om ondernemers met pioniersgeest. Suriname wordt daarom nog meer de plek in Unasur om te ondernemen, onderzoeken, investeren en innoveren.

Het Strategisch sectorenbeleid is gericht op samenwerking tussen ondernemers, onderzoekers en overheid in sectoren met groeipotentie.

Het Bedrijfslevenbeleid is gericht op een sterk ondernemersklimaat, waarin onder andere de private sector ruimte heeft om te ondernemen en toegang heeft tot financiering in de topsectoren water, agri & food, tuinbouw, creatieve industrie, toerisme en mijnbouw. Met gerichte inzet op de hele keten van onderzoek tot valorisatie en innovatie, menselijk kapitaal, internationalisering en vermindering van regeldruk, versterken wij de concurrentiekracht van de topsectoren en daarmee van de economie als geheel.

Innovatieve initiatieven van bedrijven, overheden en kennisinstellingen in alle strategische topsectoren zullen de hele keten van fundamenteel onderzoek, toegepast onderzoek en valorisatie beslaan en hebben als doel om investeringen in onderzoek en productontwikkeling te stimuleren.

Innovatie is onontbeerlijk voor productiviteitsgroei, vandaar dat het Ministerie van Handel en Industrie inzet op het bevorderen van innovatie. Een analyse zal van overheidswege gemaakt moeten worden om innovatieve ondernemers een belastingvoordeel voor de loonkosten van R&D-personeel, extra belastingafrek in de inkomsten te doen toekomen waarbij innovatieve ondernemers profiteren van een verhoogd percentagevoordeel.

1.2 Bedrijfsfinanciering

In deze financiële economische periode van dalende goudprijzen op de internationale markt vraagt kredietverlening aan ondernemers voor hun groeiplannen om bijzondere aandacht. Het Ministerie van Handel en Industrie helpt in samenwerking met het Ministerie van Financiën startende ondernemers via verschillende instrumenten aan betere toegang tot kapitaal, waaronder de algemene garantieregelingen zoals voorgesteld door de N.O.B., de borgstelling, garantieregelingen, ondernemingsfinanciering, in een latere fase de groeifinanciering en het Agrarisch Krediet- en Micro Kredieten Fonds.

Ook worden de mogelijkheden verruimd om innovatieve ondernemers aan Suriname en de Caricom-regio, alsmede de UNASUR te binden, onder andere met speciale visa en andere in reismogelijkheden voor internationale start-ups. Dit beleid wordt reeds geïmplementeerd voor investeerders uit de Volksrepubliek China.

1.3 Aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt:

Een belangrijk initiatief voor het komend begrotingsjaar zal gezocht worden in de ondertekening van het **HI-ATM pact 2016-2020**. Hiermee wordt gewerkt aan een verbeterde aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt voor technisch personeel. Daarbij gaat het zowel om de kwantiteit (meer bèta/technisch personeel) als de kwaliteit (leerlingen en werkenden opleiden in die competenties waar de arbeidsmarkt om vraagt). De SPWE en de SAO zullen hier een eminente rol vervullen. Belangrijk in deze is tevens dat ook de achterstand gebieden meegenomen zullen worden in dit initiatief.

1.4 Aantrekken van buitenlandse bedrijven

We stimuleren buitenlandse bedrijven om zich in Suriname te vestigen door te helpen en het adviseren van bedrijven bij het opzetten, uitrollen, uitbreiden en behouden van hun activiteiten in hun functioneringsomgeving. Hierbij wordt vooral ingezet op hoogwaardige, strategische investeringen.

2. Beleid gericht op verbetering van het investeringsklimaat

2.1 Modernisering van het wettelijk kader

Er is reeds moderniseringswetgeving geredigeerd door de CUS die in dit begrotingsjaar behandeld zal worden in DNA.

Beleidsimplementatie met betrekking tot Trade Facilitation geeft ondernemers en scheepvaartmaatschappijen via een website de mogelijkheid hun vergunningen in te dienen en toestemming te verkrijgen. Dit zal op termijn de belangrijkste Public Sector Reform maatregel zijn welk naast het vergemakkelijken van het zaken doen, tevens de douane inkomsten van de staat substantieel verhogen. De uitvoering van het Trade Facilitation Programme zal minimaal US \$2 miljoen bedragen.

3 Beleid gericht op versterking en groei van de private sector

3.1 Standaardisering

Met de Metrologiewet worden nationale meetstandaarden beschikbaar gesteld die de basis vormen van een internationaal herleidbare metrologische infrastructuur. Het gebruik van gecontroleerde meetinstrumenten bij het leveren van goederen draagt onder andere bij aan eerlijke handel en consumentenbescherming. Het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) ontwikkelt, beheert en onderhoudt de nationale meetstandaarden, terwijl de Dienst Waarborg & IJkwezen toezicht houdt op de naleving van de Metrologiewet en de Waarborgwet.

De Minister van Handel en Industrie is vanuit een stimulerende rol verantwoordelijk voor het scheppen van randvoorwaarden voor een excellent ondernemingsklimaat door:

- Het stimuleren van de juiste randvoorwaarden en grootschalige implementatie van digitale voorzieningen die de overheidsdienstverlening aan ondernemers verbeteren zoals het digitaliseren van het vergunningenbeleid.
- Realiseren van projecten, ondermeer gericht op het vergroten van het gebruik en de kennis van ICT door het midden- en kleinbedrijf, in de strategische sectoren.
- De stimulering, coördinatie en facilitering van de transitie naar een biobased economy.
- Het stimuleren van een ambitieuze en duurzame ondernemerschapcultuur.
- Het bevorderen van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.
- Het stimuleren van extra investeringen in R&D en innovatie door alle bedrijven, inclusief KMO's alsmede het stimuleren van privaat - publieke en andere samenwerkingsverbanden tussen kennisinstellingen en bedrijven (Universiteit, NATIN, SPWE, SAO).
- Het stimuleren van de toegang tot (risico)kapitaal voor bedrijven, middels het Garantiefonds voor startende ondernemers, het Agrarisch Krediet Fonds, het Micro Kredieten Fonds en Bankinstellingen.
- Het stimuleren van regionale- en internationale samenwerking op het gebied van R&D en innovatie alsmede het bevorderen van het innovatiegericht inkopen.

3.2 Vermindering regeldruk voor bedrijven

Om ondernemers de ruimte te geven, zet het ministerie haar beleid voort om de regeldruk te verlagen, betere dienstverlening bij de vergunningverlening en de oprichting van N.V's. Ook de procedure voor verdere liberalisatie van het vergunningenbeleid wordt gecontinueerd. Doelstelling is tevens om het (digitale) ondernemingsdossier voor aanvraagprocedures en afhandeling voor ondernemers een stuk eenvoudiger te maken. Het omgevingsprincipe moet in de toekomst drempels voor ondernemen verminderen door meer gebruik te maken van de faciliteiten van de KKF. Met vermindering van de regeldruk voor ondernemers neemt het ministerie belemmeringen weg om door te groeien.

Onverkort zal het ministerie voorgaan met acties ter verlaging van de regeldruk door :

1. Structurele verlaging van de regeldruk middels publiek-privaat dialoog.
2. Minder regeldruk door betere (digitale) dienstverlening.
3. Minder stapeling, slimmer toezicht.
4. Merkbare vermindering regeldruk in regeldichte domeinen.
5. Minder regeldruk door bestuurlijke samenwerking.
6. Minder regeldruk door een georganiseerde interdepartementale samenwerking.

Het beleid richt zich op het faciliteren van clusters om de concurrentiepositie te versterken. In internationale vergelijking is de mate van clustervorming (specialisatie en samenhang tussen bedrijven, kennisinstellingen, diensten, infrastructuur) echter nog in de kinderschoenen.

3.3 Programma voor de versterking van het concurrentievermogen van KMO's.

Dit competitiviteits programma heeft als doelstelling het concurrentievermogen van bedrijven, en het KMO in het bijzonder, te versterken en de ondernemingscultuur aan te moedigen alsmede de oprichting en groei van KMO's te bevorderen.

De via het programma te financieren activiteiten richten zich opmede middels donormiddelen :

- het verbeteren van de toegang tot financiering voor KMO's ;
- het verbeteren van de toegang van de KMO's tot de interne markt, de regionale- en internationale markt ;
- het verbeteren van de raam(rand)voorwaarden voor het concurrentievermogen van bedrijven;
- het promoten van ondernemerschap.

Recapitulatie van beleidsprojecten

	Begroting 2016	Begroting 2016	
Code	Programma	SRD (X 1000)	Toelichting
0706	Caricom Competition Commission gebouw	132	Als deel van de CARICOM regionale verplichtingen rust op Suriname de verplichting om dit regionale Instituut te huisvesten
0706	Inrichting BIE	356	het onderbrengen van Bureau Intellectuele Eigendommen waarbij de volgende activiteiten uitgevoerd zullen worden, fysieke verhuizing,

			ondersteuning ICT, de Helpdesk functie, awareness, consultancy en het netwerken opstarten
0706	Mededingingsbeleid	68	Concept mededingingswet, ingediend bij de Staatsraad. Bij aanname/goedkeuring van de mededingingswet zal er een aanvang gemaakt kunnen worden met het opzetten van de mededingingsautoriteit. Vooruit lopend hierop zal er gewerkt worden aan de capaciteitsversterking van de medewerkers van HI op het gebied van mededinging.
0706	Bureau Intellectuele Eigendommen	1000	Opzet van een modern registratie
0707	Export Promotion	100	De strategie voor de exportbevordering en het belang dat de overheid stelt voor verruiming productie en export van Surinaamse producten en diversificatie
0707	Stimulering v/d Specialty Food Sector (SFS)	PM	Tevens zal er ook een regionale strategie ontwikkeld worden voor bedrijven binnen de Speciality Food sector om zodoende hun concurrentie niveau te verhogen / te versterken zodat deze succesvol kunnen opereren op regionaal en internationaal niveau.
0707	Mapping Small & medium size enterprises	90	Bij dit project wordt gedacht aan het in kaart brengen van alle SME's voor een sectorale benadering van facilitering
0707	Training van het Ondernemerschap	PM	ter bevordering van het ondernemerschap diverse trainingen verzorgen en marktmogelijkheden bekijken voor afzet van de vervaardigde producten
0707	Uitvoering Trade Map Analysis	3,979	Tijdens eerdere trade mapping excursie programmas zijn 5 sectoren geïdentificeerd voor geïdentificeerde diensten ontwikkeling met onbenutte export potentie namelijk: vis, groenten en fruit, houtverwerking en dienstverlening in toerisme

0707	Cluster Development Program (logistics, agribusiness)	1,500	Logistics ligt aan de basis voor economische ontwikkeling in nieuwe sectoren en nieuwe gebieden. Agribusiness bouwt voort op potentieel dat al is geïdentificeerd in de agro industrie met het oog op de groeiende mondiale voedselbehoefte
0707	Programma Industriële sectoren	3.250	In het programma worden landelijke sector analyse gemaakt. In dit kader worden onder meer de bestaande potentiële productie bedrijven op hun huidige productie en de doorgroeimogelijkheden geanalyseerd, wordt er een selectie gemaakt van de potentiële bedrijven die de productie voor de Surinaamse markt en de export kunnen bevorderen en zullen korte termijn programma's worden opgesteld ter intensieve begeleiding.
0707	Programma Creative Industrie	1,000	In het programma wordt een analyse en onderverdeling gemaakt in: creatieve hout industrie en overige creatieve industrie. De focus van de creatieve hout industrie zal met name op de export worden gericht. De overige creatieve industrie zal meer gericht worden op de toeristenindustrie. Om meer bekendheid en waardering aan deze sector te geven, zal aan de Caricom Creative Beurs worden meegedaan.
0707	Vorbereiding en opzet Industrie Incubator	1,500	De lokatie aan de Saramacca doorsteek is gealloceerd voor een Industrie Incubator. In een incubator worden ondernemingen in de opstartfase ondersteund middels ruimte, advies en professionele en administratieve diensten. De ondersteuning vindt plaats gedurende een vooraf bepaalde periode tot volledige zelfstandigheid
0707	Innovatie en Ondernemerschap Suriname (iOS) Fonds	PM	De noodzaak van een innovatiefonds voor MSME's die productontwikkeling nastreven, is al geruime tijd aan de orde. Middels de opzet van iOS wordt in deze behoefte voorzien.
0707	Interim Planning Paramaribo Industrie en Commercie Park	3,500	De feasibility studie naar de financiële haalbaarheid van het park zal worden

	(PICP)		getenderd. Hiervoor dient een ToR worden opgemaakt en de tender ronde te worden voorbereid.
0707	Programma dienstensector	PM	In het programma wordt een analyse gemaakt van de huidige situatie van de dienstverlening en worden korte termijn programma's en projecten op industrie gebied mogelijk gemaakt.
0707	Trade Investment & Promotion	2000	Opzet ter bevordering van investeringen en handel.
0707	Industrie Incubator	1500	Voorbereiding opzet Industrie Incubator.
0707	Controle Diensten	2702	Capaciteitsversterking en aanschaffingen ten behoeve van de Economische Controle Dienst.
0707	Innovatiesysteem	10000	Opzet Innovatiesysteem.
0707	Electronic Window	2000	Single electronic window for Trade.
0707	Initiele Bijdrage	247	Economische visverwerkings en exportzone en opzetten van een SME autoriteit.
0708	Consumentenbeschermingsactiviteiten	100	Het Ministerie zet haar consumentenbeleid voort door bewustwordingsactiviteiten, capaciteitsopbouw dmv trainingen en seminars / workshops, netwerken met internationale organisatie en werken aan institutionele versterking van het consumenten beschermingsbeleid. Er is ook rekening gehouden met de logistieke kosten van de uitvoering van de diverse activiteiten
0708	CSME	47	Awareness en trainingen
0708	Advance Trade Negotiations	50	Er zal gewerkt worden aan capaciteitsversterking van het stafpersoneel om getraind te worden in gevorderde handelsonderhandelingen. Hierdoor zullen wij instaat zijn om onze eigen impact assesment analyse te kunnen doen.
0708	Doing Business Reform Programma	5,500	Veranderingsproces ingezet in 4 van 10 doing business indicators en voorbereiding bouw elektronische portals om de dienstverlening naar het bedrijfsleven te versnellen. Dit houdt in

			het connecten van databases bevolkingsregister, handelsregister en de belastingdienst. in het verbeteren van het faciliteringsbeleid van de overheid.
0708	Institutionele en Capaciteitsversterkingsprogramma MinHI	500	Vanwege het nieuw in te zetten beleid zal er versterking plaats vinden van de huidige organisatie, (onder)directoraten en personeel.
0708	Economic Database	1,000	Het Ministerie van Handel & Industrie zal ondernemingen faciliteren door de nodige informatie voor hun beschikbaar te stellen via het opzetten van een Market Intelligence Unit. Deze marktinformatie zal zowel uit nationale als internationale bronnen en databanken verzameld worden, om economische analyses te maken om uiteindelijk een uitgebreid beeld te vormen van de bestaande markten, klanten, problemen, concurrentie en groeipotenties voor nieuwe producten en diensten
0708	EBT Fonds	PM	Het Enterprise Based Training Fonds zal in public private partnership samen met opleidingsinstituten gerichte trainingen financieren gericht op het bedrijfsleven
0708	Trade Facilitation	75	De uitvoering van dit project zal naast de overheidsbijdrage ook met donormiddelen worden uitgevoerd.
0709	Meubelsector	200	Awareness programma's voor een geclusterde productie ter bevordering van de export, innovatietrainingen.
0709	Stimulering SME ontwikkeling in economische groeicentra	1,250	Op minimaal 5 lokaties in binnenland en district zullen economische groeisectoren i.s.m. en ter versterking van ondernemers in de geïdentificeerde gebieden ter hand worden genomen.
0709	CUS IDB programma 2015 - 2017	9,500	invloed op personeelskosten en aanschaffingen
0710	Uitvoering Nationaal Strategisch Actie plan	389	Uitvoeren van projectvoorstellen ism SBF
0711	Nationaal Certificerings Programma	750	Selectie- en begeleidingstraject voor de certificering van bedrijven in de industriële sector.
0927	SSB	1218	Ontwikkelen van standaarden

0928	SBF	450	Publiek private dialoog
2417	Import van basisgoederen, geneesmiddelen en landbouw inputs i.s.m. de ministeries van Volksgezondheid (VG) en Landbouw Veeteelt en Visserij (LVV)	192.100	Subsidie t.b.v de bevolking
2001	Contributie verplichtingen	4,846	Regionale en Internationale verplichtingen
	TOTAAL	252.899	

Ondanks moeilijke tijden, zeker in het begrotingsjaar 2016 welke de Surinaamse economie niet bespaard zullen laten, is het belangrijk te blijven investeren in ondernemerschap, innovatie en duurzame initiatieven alsmede het wegnemen van onnodige hindernissen. Hiernaast versterkt de overheid de digitale economie door de marktwerking te verbeteren en de concurrentie te bevorderen. Opvoering van efficiëntie in beleidsuitvoering en afgeslankte overheidspassen zijn hierbij onontbeerlijk.

4 Beleid gericht op monitoring en bevordering van markttoegang in derde landen

Een sterke handelspositie op buitenlandse markten

De Surinaamse economie groeide in 2014 en in het eerste kwartaal 2015 met 3%. De Europese economie kromp in 2012 volgens de Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) met 0,1% en zal in het lopend boekjaar maar matig groeien, zoals het er nu naar uitziet met minder dan 1%. De Surinaamse economie is nauw verweven met de internationale handels- en investeringsstromen. De aanhoudende onrust op de financiële markten zorgt voor onzekerheid en risico's voor internationale transacties. Snelle groei is te vinden in opkomende markten als Brazilië, Rusland, India en China (de BRIC's), maar ook in landen als Zuid-Afrika, Turkije, Vietnam, Indonesië, Egypte, Zuid-Korea, Colombia en de Golfstaten. Markttoegang blijft dus van groot belang vandaar het streven vanuit Handel en Industrie voor verkrijging van een sterke positie op snelgroeiende markten.

Suriname is thans verwikkeld in verscheidene economische integratie processen.

Hiertoe kunnen worden gerekend:

- de "Caricom Single Economy"
- de Wereld Handels Organisatie (WTO);
- de Economische Samenwerkingsverbanden met de Europese Unie binnen het kader van de ACP
- bilaterale Caricom verdragen met derde landen
- het Zuid Amerikaans Integratie proces.

De participatie van Suriname in al deze regionale blokken heeft ten doel de afzetmarkten voor Surinaamse producten te vergroten en investeringen aan te trekken.

Binnen het raamwerk van deze verdragen zal het Ministerie van Handel en Industrie in 2016 de volgende activiteiten uitvoeren:

- Fungeren als operationeel aanspreekpunt voor alle internationale handelsverdragen (WTO, EPA, CARICOM) waar Suriname partij van is en de coördinatie van het economisch en handelsbeleid m.b.t. deze verdragen;
- Toezicht, coördinatie en waarnodig actieve participatie in uitvoering van de verplichtingen die uit bovengenoemde handelsverdragen voortvloeien;
- Het verstrekken van informatie over bovengenoemde handelsverdragen zowel individueel evenals in georganiseerd verband zoals workshops/ seminars enz.;
- Het voorbereiden en voeren van technische handelsonderhandelingen op de volgende gebieden: markt toegang, diensten, landbouw, intellectuele eigendommen, herkomst regels, Gemeenschappelijk Buiten Tarief (CET), handel en milieu, en wettelijke en institutionele zaken;
- Het voorbereiden van de vergaderingen van handelsgerelateerde onderwerpen zoals voor de WTO, de Raad voor Handel en Economische Ontwikkeling (COTED), maar ook andere organisaties zoals de "International Trade Centre";
- Het verzamelen, compileren en versturen van handelsdata naar de WTO, ITC, CARICOM Secretariaat en andere erkende instituten die om handelsdata vragen (deze data verplichtingen zijn niet in strijd met de verantwoordelijkheden en taken van het Algemeen Bureau voor de Statistiek);
- De coördinatie van de implementatie van de besluiten van de COTED vergaderingen;
- Het voorbereiden van de Caricom bilaterale onderhandelingen voor economische samenwerking- en investeringsovereenkomsten met landen en blokken;
- Adviezen aan de regering in het algemeen m.b.t. handelsgerelateerde onderwerpen;
- Het coördineren van activiteiten op het gebied van handelsfacilitering (trade facilitation);

Ontwikkelingsdiplomatie

De ontwikkelingsdiplomatie is een verlengstuk van het handelsbeleid.

In het handelsbeleid worden middels onderhandelingen en het sluiten van Handels- en Investerings Overeenkomsten (Trade and Investment Agreements) markttoegang gecreëerd voor Surinaamse producten op buitenlandse markten.

Bij de ontwikkelingsdiplomatie worden een aantal additionele acties ondernomen voor marketing en het aantrekken van investeerders.

Hiertoe moeten worden gerekend:

- Het assisteren bij de activering van een Investerings Promotie Instituut;
- Marketing van Suriname (als toeristen bestemming) en Surinaamse producten op web sites, publicaties en tv netwerken;
- Het uitvoeren van handelsmissies;
- Het deelnemen aan internationale beurzen en trade shows;

De bedoeling is dat de Consulaten en Ambassades van Suriname een actieve rol krijgen in dit geheel. Het Ministerie van Handel en Industrie en het Ministerie van Buitenlandse Zaken geven vorm aan economische diplomatie als het belangrijkste middel in het internationale economische beleid. Nationale en internationale netwerken zullen assertief worden ingezet bij het verzilveren van marktkansen onder meer door het wegwerken van belemmeringen voor Surinaamse ondernemers op buitenlandse markten. Het diplomatieke postennetwerk heeft economische diplomatie als prioriteit in hun takenpakket waarbij de focus gelegd wordt op landen met groot economische potentieel (nu en in de toekomst);

- De organisatie van handelsmissies, vooral naar opkomende markten landen waar ondernemers uit de topsectoren de grootste kansen zien. Met deze missies wil het Ministerie van Handel en Industrie de kansen van het Surinaams bedrijfsleven op interessante markten bevorderen.

5. Internationaal Economisch Beleid

Voor wat betreft het international economisch beleid dient met het oog op de voordelen voor Suriname, naast de reeds bestaande samenwerkingen, aandacht besteed te worden aan samenwerkingsmechanismen die tot heden min of meer onbenut zijn gebleven. Deze voordelen hebben onder andere betrekking op capaciteitsversterking, fondsen voor stimuleren van midden- en kleinbedrijven (ondernemerschap en export) en het aantrekken van investeerders t.b.v. de ontwikkeling van industrieën. Hierbij wordt gedacht aan de bi-regionale mechanismen m.n.:

Form for East and Latin America Operation (FEALAC)

Micro, Small & Medium Enterprises (MSME's) zijn de ruggegraat van de FEALAC economieën (z.a. Singapore, Vietnam en Thailand), de grootste bron van binnenlandse werkgelegenheid in alle economische sectoren in zowel landelijke als stedelijke gebieden en bieden de mogelijkheid aan vrouwen en jongeren om te participeren in de economische ontwikkeling van het land. Terwijl grotere ondernemingen uit de andere regio's zich proberen te vestigen, zullen MSME's een bredere en zakelijkere betrokkenheid moeten hebben, gezien hun rol en bijdrage aan de economie, niet alleen als onderdeel van de internationale handel, maar ook als ondersteunende industrieën van grotere regionale bedrijven.

De FEALAC lidlanden zijn bereid interregionale investeringen te versterken en in dit opzicht verwelkomen zij alle inspanningen voor de ontwikkeling van vernieuwde mechanismen om de handels- en investeringsstromen te bevorderen en vergemakkelijken. Enkele van deze inspanningen zijn:

- o Het Argentijnse voorstel voor de ontwikkeling/ het opzetten van FEALAC Investeringsmogelijkheden Database (*FEALAC Investment Opportunities Database*) en een elektronische fytosanitaire certificatie-systeem/ *Electronic Phytosanitary Certification System* (ePhyto)
- o FEALAC Seminar on Inter-regional Trade 2016 (Korea)
- o Financing Innovation and Entrepreneurship 16-11-2015 (Colombia)
- o Bi-Regional Virtual Centre for the Development of Micro, Small and Medium Enterprises (Ecuador)
- o Innovative Strategies to Support Micro and Small Traditional Firms (Mexico)
- o 9th China-Latin America Business Summit (China)

Participatie van ons land binnen dit forum kan dus worden gezien in het licht van het versterken van bestaande bilaterale samenwerkingverbanden en het aanboren van nieuwe handelsrelaties m.n. met lidlanden die hun economieën hebben bevorderd m.b.v. MSME's (best practices). Tevens kan Suriname ook gebruik maken van de FEALAC mechanismen, die in het leven worden geroepen, om m.n. de handel en investeringen te bevorderen.

Summit of South American and Arab Countries (ASPA)

Suriname zal intensieve diplomatieke inspanningen moeten plegen ter bevordering van de handels- en investeringen relaties met de Arabische landen. Met enkele ASPA lidlanden zijn er reeds bilaterale betrekkingen bijv. de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) en wordt er samengewerkt in multilateraal verband (OIC). Suriname heeft enorme reserves aan natuurlijke hulpbronnen en er zijn mogelijkheden voor handel en investeringen op het gebied van voornamelijk andere mineralen die nog in onvoldoende mate geëxploiteerd worden. Verder heeft het land een overvloed aan vruchtbare landbouwgronden en zoetwater reserves. Hiervoor kunnen directe buitenlandse investeringen aangetrokken binnen ASPA, aangezien Suriname een redelijk positief investeringsmilieu biedt.

De Diensten sector

De dienstensector behelst meer dan 60% van de Surinaamse economie; een grote bron van werkgelegenheid en economische activiteiten. De volgende subsectoren verdienen in dit kader facilitair beleid om hun stootkracht te vergroten :

- Telecommunicatie en computer diensten
- Transport diensten
- Constructie en engineering
- Distributie diensten
- Milieu diensten
- Diensten in onderwijs sfeer en trainingen
- Diensten in de gezondheidssfeer
- Financiële diensten
- Toerisme en Recreatie en cultuur
- Handel in vastgoed
- Professionele diensten/ advocatuur voor mededinging, intellectuele eigendommen accounting en boekhouding, belasting, architectuur en ingenieursdiensten

Consumentenbescherming

In een moderne economie speelt ook een adequate bescherming van consumenten een belangrijke rol. Een aantrekkelijke leefomgeving, voldoende bescherming voor consumenten, een duurzame economische ontwikkeling en een brede verantwoordelijkheid voor de wereld om ons heen zijn alle van belang. *Natuur* draagt bij aan een welvarende samenleving en aan duurzame economische groei. Daarbij gaat het om een goede balans tussen adequate bescherming van de natuur en voldoende ruimte voor economische ontwikkeling.

Het ministerie van Handel en Industrie zet zich in voor versterking van het systeem voor de voedselveiligheid en -integriteit in een latere fase andere te identificeren sectoren. Daartoe verricht dit instituut acties die zijn gericht op robuuste, sluitende en beter gewaarborgde kwaliteitssystemen van het bedrijfsleven, verbeterde informatievoorziening tussen overheid en het bedrijfsleven en betere communicatie met consumenten. De overheid zorgt voor een efficiëntere publiekrechtelijke sanctionering en handhaving in de etiketteringketen alsmede onderzoek naar de risico's voor de voedselveiligheid bij de productie en verwerking van voedingsmiddelen en de handel in voorverpakte waren, brood- en broodproducten. Van eminent belang daarbij is het **Surinaams Standaarden Bureau**. Zij gaat daarbij na hoe overheid en betrokken bedrijven zijn omgegaan met de risico's voor de voedselveiligheid. Verdere verduurzaming van de voedselproductie is noodzakelijk om te beantwoorden aan maatschappelijke, milieu- en economische verwachtingen.

Ook de consumenten verenigingen zijn in deze context onlosmakelijk verbonden aan de ministeriële consumenten- waarborging doelstellingen.

De afdeling Consumentenzaken assisteert de overheid bij de bewaking van de veiligheid van voedsel en consumentenproducten. In lijn met deze missie is op het ministerie de consumentenwetgeving en handhavingstrategie geformuleerd. Met haar strategie wil deze dienst de naleving van wet- en regelgeving bevorderen. Uitgangspunten voor de werkwijze van afdeling Consumentenzaken zijn: risicogericht, kennisgedreven, samenwerkend en beïnvloedend. De oriëntatie is extern, gericht op politiek, opdrachtgevers en beleid, burgers en bedrijven

De positie van de primaire producent in de toeleveringsketen blijft ook in dit begrotingsjaar onverminderd de aandacht eisen. Het gaat dan onder andere om de gedragscode eerlijke handelspraktijken, de beleidsregels over mededinging en duurzame ontwikkeling en speculatie met landbouw- en andere consumptieproducten. Mogelijkheden zullen in het dienstjaar 2016 geanalyseerd worden om te geraken tot overeenkomsten inzake een *gedragscode eerlijke handelspraktijken*.

De Mededingingswetgeving die op niet al te lang termijn bij De Nationale Assemblée in behandeling genomen zal worden, heeft de basis hiertoe gelegd. Hieruit vloeit de volgende verantwoordelijkheden voort:

- Het stimuleren van een goede balans tussen de belangen van bedrijven en consumenten met generiek consumentenbeleid waarbij de in DNA in behandeling zijnde Wet handhaving Consumentenbescherming centraal staat;
- Het tegengaan van mededingingsbeperkende gedragingen met de Mededingingswet en mededingingsbeleid in alle sectoren van de Surinaamse economie.
- Het bevorderen van goed functionerende markten door het scheppen van randvoorwaarden via wet- en regelgeving;
- Het scheppen van voorwaarden waarbinnen concurrentie kan plaatsvinden door middel van de Waarborgwet, de Winkeltijdenwet, de Aanbestedingswet, de Wet aanwijzing nationale accreditatie instantie en de Metrologie wet.

Doing Business

Binnen het gevoerde beleid van het Ministerie van Handel en Industrie zal wet en regelgeving ook onderdeel zijn. De wetsproducten waarop gefocust zullen worden :

1. Mededingingswet en autoriteit
2. Consumentenbeschermingswet
3. Handelsregisterwet
4. Wet Electronische Transacties
5. Wet Limitatief aansprakelijk Vennootschap (LAV)
6. Wet bedrijven en Beroepen
7. Wet Bescherming Industriële Eigendom
8. Wet zekerheidsrecht Roerende Zaken
9. Wet op Small Medium Enterprises
10. Wet op jaarrekeningen
11. Wet Standaarden

Het uit te voeren beleid van het Ministerie van Handel en Industrie is gestoeld op de volgende beleidsuitgangspunten, verklaringen en documenten:

1. De taken die het Ministerie van Handel en Industrie moet vervullen overeenkomstig de taakomschrijving vastgelegd bij het Besluit Taakomschrijving Departementen 1991 (S.B. 1991 no. 58, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2010 no. 124);
2. De beleidsinzichten van de regering en de dienovereenkomstig door het Ministerie van Handel en Industrie geformuleerde missie, visie en strategie;
3. De analyse van de sterkten en zwakten van het Ministerie als productie faciliterende instantie, evenals de analyse van de nationale en internationale omgeving waarbinnende handels- en industriesector zich bevinden;
4. De in De Nationale Assemblée (DNA) op 1 oktober 2014 uitgesproken Regeringsverklaring door de President van de Republiek Suriname, Zijne Excellentie Desiré Delano Bouterse.
5. Het Nationaal Strategisch Plan voor het faciliteren van de Locale Private Sector voor de periode 2011-2015, zoals door het Suriname Business Forum, in samenwerking met het Ministerie van Handel en Industrie opgesteld en het daaruit afgeleide Activiteitschema;
6. Het Ontwikkelingsplan 2012-2016 zoals goedgekeurd door De Nationale Assemblée van de Republiek Suriname.
7. stabilisatie- en herstel programma voor de periode 2016-2018

TITEL I: OPERATIONELE UITGAVEN

Bedragen x SRD.

1.000

Code	Lopende Uitgaven	Vermoedelijk Beloop 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
610	Lonen en Salarissen	19.540	19.666	19.750	19.980	21.000	21.200
611	Sociale Premies	2.134	3.107	3.450	3.675	3.892	3.892
612	Gebruik van goederen en diensten	3.212	3.920	3.412	3.412	3.412	3.412
616	Sociale Uitkeringen	12	50	50	50	50	50
	Totaal Lopende Uitgaven	24.898	26.743	26.662	27.117	28.354	28.554
	Kapitaal Uitgaven						
620	Inventaris	240	508	308	308	308	308
621	Transportmiddelen	75	702	702	702	702	702
	Totaal Kapitaal Uitgaven	315	1.210	1.010	1.010	1.010	1.010
	TOTAAL OPERATIONELE UITGAVEN	25.213	27.953	27.672	28.127	29.364	29.564

Als uitgangspunt voor de begroting van dienstjaar 2016 zijn gebruikt de cijfers van de ingediende Nota van Wijziging dj. 2015. Vermeldenswaard moet hierbij worden aangegeven dat voor wat betreft de Apparaatskosten (dus inclusief de Personeelskosten) de realisatiegraad veel lager is vanaf 2^e helft 2014 omdat bij de Personeelskosten het overgrote deel van het personeel veel lager is ingeschaald dan aanvankelijk verwacht werd (lager dan het maandsalaris van SRD. 1.851) en m.b.t. de overige apparaatskosten vele leveranciers geen overheidsbestelbonnen accepteren. Deze trend heeft zich ook in 2015 voortgezet.

In de hoop dat de situatie genormaliseerd zal zijn in 2016 is de begroting zo realistisch mogelijk opgemaakt.; zie ook de hoge realisatiegraad van het Ministerie van Handel en Industrie over de jaren 2010 t/m 2013.

Toelichting***610- Lonen en Salarissen***

Het wervingsbeleid van juni 2014 tot en met juni 2015 heeft tot gevolg gehad een toename in het personeelsbestand van ca. 100%. Deze toename heeft natuurlijk niet alleen betrekking op het Ambtelijk Salaris maar ook op de diverse toelagen en vergoedingen die van toepassing zijn voor de respectieve ambtenaren.

Deze gewijzigde omstandigheid is niet alleen te merken in de hoofdstad Paramaribo maar ook in de districten. In deze wordt gedacht aan de opzet van de dependances in Marowijne en Brokopondo.

Op basis van het personeelsbestand per eind juni 2015 welke is vastgesteld op 790 man en het geplande wervingsbeleid, zijn de Lonen en Salarissen (kostensoort 610) van het Ministerie van Handel en Industrie voor het jaar 2016 geraamd op SRD. 19.666.000,00.

Bij deze raming is uiteraard rekening gehouden met de jaarlijkse periodieke verhogingen op het huidige salaris, gratificaties, overwerk, de forse verhoging van de diverse toelagen, de sociale premies alsook commissiegelden, de kosten van opleidingen en het aantrekken van tijdelijk personeel (stagiaires en vakantiejobbers) en externe deskundigen.

Op grond van het personeelsbestand per juni 2015 groot 790 ambtenaren, kan het personeel van het Ministerie van Handel en Industrie worden onderverdeeld in 68% vrouwelijk en 32% mannelijk personeel.

Qua opleiding kan de volgende verdeling worden gemaakt;

Kader	Aantal	%	Leeftijdsklasse	Fiso Schaal	Salaris p/mnd. in SRD.
Lager Kader	611	77	19 – 60 jr.	1A-6C	652 - 2.051
Midden Kader	102	13	27 – 60 jr.	7A-8C	1.806 - 2.932
Hoger Kader	77	10	27 – 55 jr.	9A en hoger	2.591 - 7.823

Voor de periode juni 2014 tot en met juni 2015 heeft het Ministerie van Handel en Industrie een ziekte verzuim van 10 % geregistreerd.

Voor het jaar 2016 is de instroom geschat op 20 personen (hoger en middenkader) middel indiensttredingen en overplaatsingen en de uitstroom op 15 (gepensioneerden exclusief ontslagen of eigen verzoek of anderszins).

Het budget voor de Lonen en Salarissen is als volgt gespecificeerd:

Bedragen x SRD. 1.000

Code	Lopende uitgaven	Bedrag
610	Lonen en Salarissen	
61001	Ambtelijk Salaris	17.012
61002	Vakantietoelage	1.361
61003	Overwerk	132
61004	Bonussen en Gratificaties	189
61006	Vacatiegelden	153
61013	Functionele Toelagen	110
61014	Persoonlijke Toelagen	235
61016	Gezinstoelage en Kinderbijslag	229
61017	Waarnemingstoelage	49
	Overgangstoelage	0
61020	Telefoontoelage	10
61021	Representatietoelage	86
61023	Vervoerstoelage	40
61005	Overige Salarissen	30
61019	Overige Toelagen	15
61024	Overige Vergoedingen	15
	Totaal Lonen en Salarissen	19.666

611 - Sociale Premies

Toelichting

De Sociale Premies zijn geraamd op SRD. 3.107.000,=

De raming van de Sociale Premies heeft betrekking op de overheidsbijdrage voor het Pensioen en de overheidsbijdrage aan het SZF t.b.v. de ambtenaren.

Specificatie Sociale Premies

Bedragen x SRD. 1.000

Code	<u>Lopende uitgaven</u>	Bedrag
611	Sociale Premies	
61101	Werkgeverslasten Pensioen	2.170,3
61102	Werkgeverslasten SZF	936,7
	Totaal Sociale Premies	3.107

612: Gebruik van goederen en diensten**Toelichting**

De kosten voor het “Gebruik van goederen en diensten” zijn de operationele kosten om het ministerie draaiende te houden welke voor het jaar 2016 zijn geraamd op SRD 3.920.000.

De raming van deze kosten heeft o.m. betrekking op;

- Kantoormiddelen, vergaderkosten, verbruiksgoederen en onderhoud automatisering, etc.
- Kosten van opleidingen en het aantrekken van externe deskundigen.
- Telefoon- en internetkosten, Nutsvoorzieningen etc.
- Huur en Onderhoud van gebouwen.
- De exploitatiekosten en onderhoud van vervoermiddelen
- De aanhuur van vaar- en voertuigen en werktuigen
- De kosten van binnenlandse en buitenlandse dienstreizen (reis- en verblijfskosten).
- De kosten van voorlichtingsactiviteiten zoals voorlichtingsprogramma's .
- Voeding i.v.m. overwerk, etc.

616: Sociale Zekerheidsuitkeringen**Toelichting**

De Sociale Zekerheidsuitkeringen zijn geraamd op **SRD. 50.000.**

- Bij de begrotingssamenstelling voor de begroting van het dienstjaar 2016 is deze post opgenomen met het doel een beter overzicht te krijgen van de sponsoring aan derden, bijdragen aan niet overheidsinstellingen. Het is van belang dat deze uitgaven goed zichtbaar zijn en niet onnodig t.l.v. de "Materiële Kosten" worden gebracht. Ervan uitgaande dat er goedkeuring zal worden verleend aan minimaal 12 tot maximaal 24 sponsoringverzoeken is deze post geraamd op SRD. 12.000.
- Tevens is rekening gehouden met de medische kosten van directieleden en de aan hen gelijkgestelde ambtenaren en gewezen ambtenaren met hun gezinsleden op basis van vastgestelde voorzieningen vastgelegd in staatsbesluiten. Deze post is geraamd op SRD. 38.000,=.

Specificatie Sociale Zekerheidsuitkeringen**Bedragen x SRD. 1.000**

Code	Lopende Uitgaven	Bedrag
	Sociale Zekerheidsuitkeringen	
61604	Gunstuitgaven e.a. Onverplichte Betalingen	10
61611	Ligkosten	20
61612	Poliklinische Kosten	11
61613	Preventieve Medische Voorzieningen	3
61606	Overige Bijdragen	2
61614	Overige Medische Kosten	4
	Totaal Sociale Zekerheidsuitkeringen	50

62 Kapitaal Uitgaven

De Kapitaal Uitgaven zijn thans geraamd op **SRD. 1.210.000.**

620 Inventaris

De raming van Inventaris wordt gewijzigd naar **SRD. 508.000.**

Toelichting

Het is van eminent belang dat de afdelingen en diensten voor een goede dienstuitvoering adequaat zijn voorzien van alle benodigde meubilair, apparatuur etc.

Deze uitgaven hebben betrekking op o.m. de aanschaf van

- Kantoormeubilair t.b.v. de diverse afdelingen.
- Kantoorapparatuur t.b.v. de diverse afdelingen.
- Gereedschappen t.b.v. de Technische Dienst

Specificatie Inventaris

Bedragen x SRD. 1.000

Code	Lopende Uitgaven	Begroting 2016
62	Kapitaal Uitgaven	
620	Inventaris	
62001	Kantoorinrichting	115
62003	Communicatie	25
62004	Computers	250
62005	Printers	25
62006	Netwerken	3
62007	Laboratoriumbenodigdheden	40
62009	Technische Gereedschappen	18
62010	Overige Inventaris	15
62011	Overige Automatisering	15
62012	Overige Gereedschappen	2
	Totaal Inventaris	508

621: Transportmiddelen

Toelichting

Transportmiddelen is geraamd op **SRD. 702.000**

De leiding van het Ministerie van Handel en Industrie tracht de afdelingen en diensten belast met veldwerkzaamheden, zoals de Dienst voor de Waarborg van het IJkwezen, Economische Controle Dienst (ECD) e.a. te voorzien van goede vervoermiddelen.

Specificatie Transportmiddelen

Bedragen x SRD. 1.000

Code	Lopende Uitgaven	Bedrag
62	Kapitaal Uitgaven	
621	Transportmiddelen	
62102	Auto's	400
62104	Pick-ups	260
62106	Bromfietsen	12
62110	Overige Transportmiddelen	30
	Totaal Transportmiddelen	702

Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Bedragen x SRD. 1.000

Code	Lopende Uitgaven	Begroting 2016
612	Gebruik van goederen en diensten	
	Opleidingen, Externe deskundigen en Reis- en Verblijfskosten	
61201	Kosten Opleiding Binnenland excl. R & V + Seminars	75
61202	Kosten Opleiding Buitenland excl. R & V+ Seminars	40
61203	Contractanten	5
61204	Tijdelijk Personeel	30
61205	Deskundigen Binnenland	30
61206	Deskundigen Buitenland	20
61208	Binnenlandse reiskosten	50
61209	Binnenlandse verblijfskosten	75
61210	Buitenlandse reiskosten	225
61211	Buitenlandse verblijfskosten	325
61214	Overige Reis- en Verblijfskosten	40
	Totaal Opleidingen, Externe deskundigen en Reis- en Verblijfskosten	915
	Kantoorkosten, Automatisering en Voorlichting	
61215	Kantoormiddelen	65
61216	Kopieer	10
61217	Drukwerk	5
61218	Bodediensten	1
61219	Onderhoud meubilair en inventaris	70
61220	Onderhoud kantoormiddelen	10
61221	Vergaderkosten	50
61222	Verbruiksgoederen (cartridges, etc.)	180
61223	Onderhoudkosten Automatisering	38
61224	Licenties en programmakosten	22
61225	Datalijnen	8
61226	Advertenties en bekendmakingen	70
61227	Radio en TV programma's	85
61228	Brochures en andere periodieken	52
61229	Tentoonstellingen	8
	Seminars, workshops, etc.	0
61230	Overige kantoorkosten	25
61231	Overige kosten Automatisering	70
61232	Overige kosten Voorlichting	20
	Totaal Kantoorkosten, Automatisering en Voorlichting	789

Vervolg Specificatie Gebruik van goederen en diensten

Bedragen x SRD. 1.000

Code	Lopende Uitgaven	Begroting 2016
	Gebouwen, terreinen en nutsvoorzieningen	
61233	Huur gebouwen en terreinen	400
61234	Onderhoud gebouwen en terreinen	48
61235	Verbouwingen	90
61236	Vuilnis en reinigingsdiensten	7
61238	Telefoon	320
61240	Water	35
61241	Elektriciteit	230
	Totaal gebouwen, terreinen en nutsvoorzieningen Algemene Kosten	1.130
	Algemene kosten	
61244	Representatie (Nationale & Intern. vertegenwoordiging)	50
61245	Abonnement en vakliteratuur	19
61246	Verzekeringen	20
61247	Schoonmaak	25
61248	Gereedschappen en apparatuur	10
61249	Kleding en Bewassing	8
61276	Verzorgingskosten	20
61250	Bewaking	0
61251	Voeding	82
61253	Vrachtkosten en porti	7
61254	Onderzoeks(laboratorium-)kosten	10
61277	Laboratoriumkosten	0
61255	Rechterlijke vonnissen	35
61257	Specifieke exploitatie kosten	17
61258	Kunst, Cultuur Aankopen en Onderhoud	7
61259	Nat. & Internat. Manifestaties w.o. sport & cult.	13
61260	Onderscheiding e.a. feestelijke bijeenkomsten	220
61261	Inhuur Externe Juridische Bijstand	2
61263	Overige Algemene Kosten	10
	Totaal Algemene kosten	555
	Medische verzorging	
61276	Verzorgingskosten	3
61279	Medicijnen	4
61280	Hulpmiddelen	1
61282	Overige Medische Verzorging	3
	Totaal Medische Verzorging	11
	Transportkosten	
61283	Huur van voertuigen	10
61284	Onderhoud en exploitatie dienstvoertuigen	500
61285	Overige Transportkosten	10
	Totaal Transportkosten	520
	Totale Kosten voor het gebruik van goederen en diensten	3.920

TITEL II: PROGRAMMA'S

Bedragen x SRD. 1.000

Code	Programma's	Vermoedelijk Belooft 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE							
Doel: Stimuleren van de economie							
Programma: 07 Onderzoek en Ontwikkeling							
0706	Opzet en functionering Mededinging Autoriteiten	306	1.556	253	253	253	253
0707	Ontwikkeling Industriële sectoren	250	33.368	250	250	150	0
0708	Ontwikkeling Diensten sectoren	300	7.272	250	250	250	250
0709	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentievermogen	165	10.950	165	165	165	165
0710	Uitvoering Nationaal Strategisch Actieplan voor facilitering v/d Locale Private Sector	260	389	750	750	750	750
0711	Ontwikkeling Nationaal Certificeringprogramma's	200	750	300	300	300	300
	Sub-totaal	1.481	54.285	1.968	1.968	1.868	1.718
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE							
Doel: Stimuleren van de economie							
Programma: 09 Subsidies en Bijdragen							
0927	Surinaams Standaarden Bureau (SSB)	1.092	1.218	1.422	1.422	1.422	1.422
0928	Suriname Business Forum (SBF)	450	450	1.228	1.228	1.228	1.228
2417	Import van basisgoederen, geneesmiddelen en landbouw inputs i.s.m. de ministeries van Volksgezondheid (VG) en Landbouw Veeteelt en Visserij (LVV)		192.100				
	Sub-totaal	1.542	193.768	2.650	2.650	2.650	2.650
OP- Beleidsgebied: ECONOMIE							
Doel: Stimuleren van de economie							
Programma: 20 Contributies							
2001	Contributie Verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	4.846	4.846	5.700	5.700	5.700	5.700
	Sub-totaal	4.846	4.846	5.700	5.700	5.700	5.700
	TOTAAL PROGRAMMA'S	7.869	252.899	10.318	10.318	10.218	10.068

Programma's Bedragen x SRD. 1.000

Code	Omschrijving	
		Begroting 2016
	Programma: 07 Onderzoek en Ontwikkeling	
0706	Opzet en functionering Mededinging Autoriteiten	1.556
0707	Ontwikkeling Industriële sectoren	33.368
0708	Ontwikkeling Diensten sectoren	7.272
0709	Ontwikkeling Ondernemersklimaat en concurrentievermogen	10.950
0710	Uitvoering Nationaal Strategisch Actieplan voor facilitering v/d Locale Private Sector	389
0711	Ontwikkeling Nationaal Certificeringprogramma's	750
	Sub-totaal	54.285
	Programma: 09 Subsidies en Bijdragen	
0927	Surinaams Standaarden Bureau (SSB)	1.218
0928	Suriname Business Forum(SBF)	450
2417	Import van basisgoederen, geneesmiddelen en landbouw inputs i.s.m. de ministeries van Volksgezondheid (VG) en Landbouw Veeteelt en Visserij (LVV)	192.100
	Sub-totaal	193.768
	Programma: 20 Contributies	
2001	Contributie Verplichtingen aan regionale en internationale organisaties	4.846
	Sub-totaal	4.846
	TOTAAL PROGRAMMA'S	252.899

Toelichting Programma's

Programma: Onderzoek en Ontwikkeling

Code 0706 - Opzet en functionering Mededingingsautoriteiten

Dit beleidsprogramma is totaal geraamd op afgerond **SRD. 1.556.000** en kan als volgt onderbouwd worden.

- SRD. 288. 000 Deze raming heeft betrekking op de kosten van huur (12 maanden ad. US\$. 3.000,= p/mnd tgen de geldende CBvS-koers voor de US-Dollars van de factuurdatum), alwaar de regionaleorganisatie Caricom Competition Commission (CCC) alsmede het Suriname Business Forum (SBF) en het Suriname Business Development Center (SBC) gehuisvest zijn.
- SRD. 200.000 het onderbrengen van Bureau Intellectuele Eigendommen waarbij de volgende activiteiten uitgevoerd zullen worden, fysieke verhuizing, ondersteuning ICT, de Helpdesk functie, awareness, consultancy en het

netwerken opstarten(ADEK,PTC, Private sector, NGO's en het aantrekken van personeel).

- SRD. 19.600 zijnde de kosten van bewaking ad. SRD. 9.800,= per maand over de periode november & december 2015
- SRD. 48.400 Daarnaast wil de afdeling Juridische Zaken ook in jaar 2016 het Mededingingsbeleid van het Ministerie van Handel en Industrie sterker uitdragen, door enkele activiteiten te ontplooiën om de gestelde beleidsdoelen nl. bewustwording van de ondernemers te realiseren en gezonde concurrentie te stimuleren met inachtneming van de geldende wet- en regelgeving. Het toezicht op de naleving van de Mededingingswet zal worden opgedragen aan het Surinaams Mededingingsautoriteit, die specifiek belast wordt met de handhaving van het verbod op kartels en op misbruik van een economische machtspositie alsook de toetsing van fusies en overnames in nationale context.
- SRD. 1.000.000 **Bureau Intellectuele Eigendommen:**
 “Het opzetten van een moderne Register, institutionele versterking, stimuleren van innovatie in nieuwe sectoren, het in kaart brengen van eigen authentieke Surinaamse producten, diensten, sectoren etc. die (extra) bescherming nodig hebben en modernisering van bijbehorende wetgeving (industriële eigendommen, met als een van de belangrijke aspecten Geographical Indication en Traditionele Kennis, biodiversiteit); opzetten van trainingen.”

Code 0707 – Ontwikkeling Industriële Sectoren

Dit beleidsprogramma is geraamd op **SRD. 33.368.000.**

Door het Onderdirectoraat Industrie zijn de volgende projecten t.l.v. de overheidsbijdrage opgebracht welke in samenwerking met de Private sector uitgevoerd zullen worden:

- SRD. 100.000 **Export Promotion**
 Een Export Programma gericht op traditionele en niet traditionele markten en het ontwikkelen van nieuwe producten voor nieuwe markten zullen in dit beleidsjaar gestalte krijgen; het gaat om product ontwikkeling in potentiële sectoren (rijst, bananen, fruit, sappen, groente).
 De strategie voor de exportbevordering voor de komende regeerperiode is industriële productie gericht op export van hoogwaardige producten voor geselecteerde markten waarbij de keuze van markten gebaseerd zal zijn op marktkennis en marktspecialisatie gekoppeld aan en onder voorwaarde van een faciliterend importbeleid, kredietverlening- en investeringsbeleid, standaardenbeleid en exportbegeleiding.

Het aanstellen van exportpromotion lobbyisten voor geïdentificeerde markten en investeerders.

Het export ready maken van bedrijven(US\$92.000-SRD 308.200)

Feasibility study voor het opzetten van Electronic Single Window bij de Dienst IUD (US\$ 32.000- SRD 107.200)

Hiertoe zal deelname van Suriname aan de internationale fairs in onze Zuid-Zuid relaties, Brazilië, China en de USA voor onze exportproducten gestalte krijgen. De promotie hiervan ligt in handen van het Ministerie van Handel en Industrie in samenwerking met de Private sector.

- SRD. 0   **Stimulering van de Specialty Food Sector**
Deze industrie zal actiever worden ontwikkeld. Hiervoor zullen diverse trainingen worden verzorgd die de ondernemers in de food sector begeleiden en knowhow overdragen vanaf de voorbereidingsfase van het voedsel tot en met het eindproduct. Tevens zal er ook een regionale strategie ontwikkeld worden voor bedrijven binnen de Speciality Food sector om zodoende hun concurrentie niveau te verhogen / te versterken zodat deze succesvol kunnen opereren op regionaal en internationaal niveau.
- SRD.90.000   **Mapping Small & medium size enterprises**
Bij dit project wordt gedacht aan het in kaart brengen van alle SME's voor een sectorale benadering van facilitering.
- SRD.0   **Training van het Ondernemerschap.**
Het Ministerie van Handel en Industrie wil ter bevordering van het ondernemerschap diverse trainingen verzorgen en marktmogelijkheden bekijken voor afzet van de vervaardigde producten. De diverse productie sectoren zullen worden gestimuleerd door het Ministerie van Handel en Industrie.
- SRD. 3.979.000   **Uitvoering Trade Map Analysis**
Tijdens eerdere Trade Mapping excersitie programma's zijn 5 sectoren geïdentificeerd voor industriële en diensten ontwikkeling met onbenutte export potentie namelijk: goud, vis, groenten en fruit, houtverwerking en dienstverlening in toerisme.
Er zal een analyse worden gemaakt van de huidige situatie van de industriële en diensten ontwikkeling alsook een analyse om de concurrentiepositie te verhogen. Op korte termijn zullen programma's en projecten mogelijk worden gemaakt. Het formuleren van een Nationale Diensten en Industrieplan zal het eindproduct zijn.
- SRD. 1.500.000   **Cluster Development Program (Logistics, Agribusiness)**
Logistics ligt aan de basis voor economische ontwikkeling in nieuwe sectoren en nieuwe gebieden. Agribusiness bouwt voort op potentieel

dat als is geïdentificeerd in de agro industrie met het oog op de groeiende mondiale voedselbehoefte.

- **SRD. 3.250.000   Programma Industriële Sectoren.**
In het programma worden landelijke sectoranalyse gemaakt. In dit kader worden onder meer de bestaande potentiële productiebedrijven op hun huidige productie en de doorgroeimogelijkheden geanalyseerd, wordt er een selectie gemaakt van de potentiële bedrijven die de productie voor de Surinaamse markt en de export kunnen bevorderen en zullen korte termijn programma's worden opgesteld ter intensieve begeleiding.
- **SRD. 1.000.000   Programma Creatieve Industrie (Craft Sector).**
Het Ministerie van Handel en Industrie wil ook deze productie sector stimuleren door i.s.m. de Private Sector trainingen in geheel Suriname t.a.v kwaliteit en duurzaamheid te verzorgen en exportmogelijkheden te bekijken voor afzet van de creatief vervaardigde producten. In het programma wordt een analyse en onderverdeling gemaakt in: creatieve hout industrie en overige creatieve industrie. De focus van de creatieve hout industrie zal met name op de export worden gericht. De overige creatieve industrie zal meer gericht worden op de toeristenindustrie. Om meer bekendheid en waardering aan deze sector te geven, zal aan de Caricom Creative Beurs worden meegedaan
- **SRD. 1.500.000   Voorbereiding en opzet Industrie Incubator.**
De locatie aan de Saramaccadoorsteek, dat eigendom is van HI, is gealloceerd voor een Industrie Incubator. In een incubator worden ondernemingen in de opstartfase ondersteund middels ruimte, advies en professionele en administratieve diensten. De ondersteuning vindt plaats gedurende een vooraf bepaalde periode tot volledige zelfstandigheid. De bestaande opstallen zullen moeten worden afgebroken i.v.m. slechte onderhoud en jarenlange onhygiënische toestanden door een occupant. Hierdoor zal de grond op vervuiling worden onderzocht. Afhankelijk van de vervuiling, zal met de restmiddelen een aanvang gemaakt worden met het opzetten van de Incubator ruimte.
- **SRD. 0   Innovatie en Ondernemerschap Suriname (iOS) Fonds.**
De noodzaak van een innovatiefonds voor MSME's die Productie ontwikkeling nastreven, is al geruime tijd aan de orde. Middels de opzet van iOS wordt in deze behoefte voorzien.
- **SRD. 0   Made in Suriname Keurmerk.**
De technische voorbereiding zal ism het Surinaams Standaarden Bureau worden uitgevoerd.

- SRD. 3.500.000 **Interim Planning Paranam Industrie en Commercie Park (PICP)**
Tijdens eerdere Trade Mapping excursie programma's voor een geheel nieuw op te zetten industriepark, zijn reeds 2 studies vooraf gegaan nl: het Masterplan en het Environmental and Social Impact Assessment Plan.
Vanwege de nieuwigheid van dit project, is nog een studie vooraf nodig die de financiële haalbaarheid zal bepalen. Hiervoor zal een Terms of Reference (ToR) worden opgesteld, vervolgens wordt een in een Staatsblad gepubliceerde Tender ronde georganiseerd.
- SRD. 2.000.000 **Opzetten Trade Investment & Promotion:**
"Bevorderen van Investeren en Handel door middel van het opzetten van het instituut; formuleren van een trade investment policy voor trade investment and promotion measures, aantrekken en/of bijscholen van personeel, trainingen; uitvoeren van de trademap, benchmarking, opzetten van netwerken met andere instituten (zoals privatesectorinstituten, NGO's, onderwijsinstituten)."
- SRD. 1.500.000 **Vorbereiding opzet Industrie Incubator:**
"d.m.v. productiefaciliteiten die in het kader van agroprocessing die moeten bijdragen aan voedselzekerheid en importvervanging."
- SRD. 2.702.000 **Controle Diensten (Capaciteits versterking en aanschaffingen):**
Economische Controle Dienst:
  - het terugdringen van de criminaliteit op economisch gebied, waaronder smokkelpraktijken, prijsopdrijving en de overtreding van de Wet IJkwezen;
  - dat men zich houdt aan de bepalingen inzake het Vergunningenbeleid;
  - dat goederen in beslag genomen bij het constateren van overtredingen via processen verbaal doorgeleid worden naar de justitionele autoriteiten ter verdere afhandeling;
  - institutionele versterking**Waarborg en Ijkwezen:**
  - verbeteren van het ijken en calibreren van meetmiddelen en weegwerktuigen door onder meer strengere handhaving en oppaken van bijbehorende wetgeving (Metrologiewet);
  - institutionele versterking.**Surinaams Standaarden Bureau:**
  - ontwikkeling/ adoptie van standaarden alsmede van een eigen Surinaams keurmerk;
  - aanpakken van de bijbehorende wetgeving (standaardenwet en reguleringen);
  - institutionele versterking."

- SRD. 10.000.000 **Opzetten Innovatiesysteem**
“Instellen van een innovatie denk tank, Opzetten van marker spaces, Samenwerking met hoger onderwijs, Voorbereiding opzet Innovatie centrum.”
- SRD. 2.000.000 **Single electronic window for Trade**
“Voor het elektronisch verwerken, versturen en afwickelen van import- en exportdocumenten in het kader van trade facilitation (het simplificeren van internationale handelsprocedures) (mede als uitvloeisel van WTO-verplichting Suriname) door het uitvoeren van de studie naar de opzet van, gevolgd door de opzet van de SEWT (o.a. het bouwen van de database/automatiseringssysteem, training personeel etc.).”
- SRD. 247.000 **Initiele eigen bijdrage voor donor bijdragen:**
“Economische visverwerkings- en exportzone, opzetten van een SME autoriteit.”

Code 0708 – Ontwikkeling Diensten Sectoren

Dit beleidsprogramma is geraamd op **SRD. 7.272.000,00** en kan als volgt worden onderbouwd;

- SRD. 100.000 **Consumentenbeschermingsactiviteiten.**
Het Ministerie zet haar consumentenbeleid voort door bewustwordingsactiviteiten, capaciteitsopbouw dmv trainingen en seminars / workshops, netwerken met internationale organisatie en werken aan institutionele versterking van het consumenten beschermingsbeleid. Er is ook rekening gehouden met de logistieke kosten van de uitvoering van de diverse activiteiten
- SRD. 47.000 **CARICOM Single Market and Economy.**
Door het Onderdirectoraat Handel zijn in dit kader de volgende handelsactiviteiten gepland:
  - Het houden van districtsdagen, informatiedagen, netwerkvergaderingen, consultaties, videoconferenties, seminars en workshops,
  - i.v.m. bewustwordingscampagnes, netwerkvergaderingen, consultaties, videoconferenties, seminars en workshops, en feasibility study to identify Technical Legal and Financial requirement for the establishment of an Electronic Single Window m.b.t. Trade Facilitation {TF}
  - i.v.m. Netwerkvergaderingen, Nationale Consultaties, Videoconferenties, Awareness sessies (Seminars/Workshops) m.b.t. CARIFORUM-EU Economic Partnership Agreement (EPA)

- SRD.50.000   **Advance Trade Negotiations**
Er zal gewerkt worden aan capaciteitsversterking van het stafpersoneel om getraind te worden in vergevorderde handelsonderhandelingen. Hierdoor zullen wij instaat zijn om onze eigen impact assesment analyse te kunnen doen.
- SRD. 5.500.000   **Doing Business Reform Programma**
Het Doing Business Reform Programma zal een veranderingsproces inzetten in 4 van 10 doing business indicatoren en zal electronische portals bouwen om de dienstverlening naar het bedrijfsleven te versnellen. Dit houdt in het connecten van databases bevolkingsregister, handelsregister en de belastingdienst in het verbeteren van faciliteringsbeleid van de overheid.
- SRD. 500.000   **Institutionele en Capaciteitsversterkingsprogramma Min. HI**
Vanwege het nieuw in te zetten beleid zal er versterking plaats vinden van de huidige organisatie, (onder)directoraten en personeel.
- SRD. 1.000.000   **Economic Database**
Voor het formuleren en meetbaar maken van beleid is een database noodzakelijk met belangrijke indicatoren voor industrie, handel en dienstverlening. Toegankelijkheid van deze database via het internet moet zorgen voor transparantie naar beleidsmakers, bedrijfsleven en de samenleving. De database zal van belang zijn voor versterking van het kenniscentrum (market intelligence unit).Licentie, capaciteits,versterking en trainingen voor het personeel. Het Ministerie van Handel & Industrie zal ondernemingen faciliteren door de nodige informatie voor hun beschikbaar te stellen via het opzetten van een Market Intelligence Unit. Deze **marktinformatie** zal zowel uit nationale als internationale bronnen en databanken verzameld worden, om economische analyses te maken om uiteindelijk een uitgebreid beeld te vormen van de bestaande markten, klanten, problemen, concurrentie en groeipotenties voor nieuwe producten en diensten. Dit moet ook zorgen voor marktmogelijkheden en markttoegang voor het Surinaams bedrijfsleven.
- SRD. 0   **EBT Fonds voor ondernemerschapstraining**
Het Enterprise Based Training (EBT) Fonds zal in public private partnership samen met opleidingsinstituten gerichte trainingen financieren gericht op het bedrijfsleven.
- SRD. 75.000   **Trade Facilitation**
De uitvoering van dit project zal naast de overheidsbijdrage ook met donormiddelen worden uitgevoerd.

Code 0709 – Ontwikkeling ondernemersklimaat en concurrentievermogen

Dit Programma is geraamd op **SRD.10.950.000,-** zijnde overheidsbijdrage **SRD. 2.450.000,-** en een donorbijdrage **SRD. 8.500.000,-**.

De raming kan als volgt worden onderverdeeld:

- **SRD. 200.000   Meubelsector (t.b.v. de Productie Sector) .**
Dit project zal ter ontwikkeling van de Productie Sector. Binnen de Meubelindustrie zal door het Ministerie van Handel en Industrie uitgevoerd worden, eventueel i.s.m. een extern consultant. Vanwege de goede resultaten zal ook in het jaar 2016 een Catalogus uitgebracht worden in zowel digitale als uitgeprinte versie. En een Internationale marktstrategie zal worden uitgezet om internationale kopers aan te trekken.
- **SRD. 1.250.000   Stimulering van de Small Medium Enterprises (SME) ontwikkeling in economische groeicentra.**
Op minimaal 5 locaties in binnenland en district zullen economische groeisectoren i.s.m. en ter versterking van ondernemers in de geïdentificeerde gebieden ter hand worden genomen.
- **SRD. 9.500.000   CUS IDB Programma 2015-2017**
Hierbij wordt geraamd **SRD. 1.000.000,-** zijnde overheidsbijdrage en **SRD. 8.500.000** zijnde *donorbijdrage*.
Het Project dossier ligt voor inzage ter beschikking..

Code 0710 – Uitvoering Nationaal Strategisch Actieplan voor Facilitering van de Locale Private Sector

Dit beleidsprogramma is geraamd op **SRD. 389.000,-** en zal i.s.m. SBF worden ingevuld.

Code 0711 – Ontwikkeling Nationaal Certificeringprogramma's

Deze beleidsmaatregel is geraamd op **SRD. 750.000,-**

Het Ministerie van Handel en Industrie hoopt in 2016 het project m.b.t. de certificering van de Surinaamse bedrijven in de verschillende sectoren, welke in 2013 was gestart en de laatste 2 jaren kwam stil te staan, wel in het jaar 2016 voort te zetten.

Ook in 2016 ligt de uitvoering van dit project in handen van het Ministerie van Handel en Industrie in samenwerking met het Surinaams Business Forum (SBF).

Programma's: Subsidies en Bijdragen**Code 0927 - Surinaams Standaarden Bureau (SSB)**

Voor het jaar 2016 zijn de uitgaven van het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) geraamd op **SRD. 1.218.000,-**.

Dit betreft de operationele kosten van het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) en de eerste aanzet tot toepassing van wetten m.b.t. standaarden.

Het Surinaams Standaarden Bureau (SSB) ontwikkelt, beheert en onderhoudt de nationale meetstandaarden, terwijl haar technische werkmarm, de Dienst Waarborg & IJkwezen toezicht houdt op de Metrologiewet en de Waarborgwet.

Vanwege financiële omstandigheden is het niet gelukt de gestelde beleidsdoelen te realiseren.

Het ligt wel in de lijn der verwachting dat in het jaar 2016 de op handen zijnde Metrologiewet om nationale meetstandaarden beschikbaar te stellen, wel wordt goedgekeurd. Dit moet de basis vormen van een internationaal herleidbare metrologische infrastructuur. Het gebruik van gecontroleerde meetinstrumenten bij het leveren van goederen zal o.m bijdragen aan eerlijke handel en consumentenbescherming.

De kosten kunnen voor het jaar 2016 als volgt onderbouwd worden;

- SRD. 388.000 **Personeelskosten**
Deze zijn de salarissen en lonen inclusief de toelagen en medische voorzieningen van het huidig personeel. Hierbij is ook inbegrepen de salarissen en eventuele toelagen/ vergoedingen van het aan te trekken personeel t.b.v. het SSB. In deze wordt gedacht aan; IC medewerker (1), administratief medewerkers (2), metrologie medewerkers (3), financieel medewerker (1).
- SRD. 80.000 **Huisvestingskosten**
Deze kosten zijn de kosten van huur van het SSB-Kantoor, onderhoud van het gebouw en het terrein, de kosten van elektriciteit en water en overige huisvestingskosten zoals reparatie en verf materiaal van het SSB.
- SRD. 100.000 **Vervoerskosten**
De vervoerskosten behelzen brandstofkosten voor dienstvoertuigen van het SSB en W& IJkw. huur van voertuigen ingeval van binnenlandse dienstreizen, taxikosten voor het ophalen van voeding/personen tijdens seminars/workshops indien er geen dienstvoertuigen beschikbaar zijn. Ook het onderhoud van de dienstvoertuigen van SSB en W& IJkw.
- SRD. 200.000 **Kantoorkosten**
De kantoorkosten hebben betrekking op kantoorbenodigdheden, telefoonkosten en internet, kopieer en drukwerk, onderhoud kantoor machines alsook abonnementen op vakliteratuur en contributiebetalingen aan regionale en internationale organisaties die zich bezighouden met standaarden zoals CROSQ (Caricom Regional Organisation for Standards and Quality).
- SRD. 150.000 **Algemene Kosten**
Hierbij wordt gedacht aan de kosten van remuneratie (commissiegelden) van het SSB-Bestuur en de Commissie Wetgeving, diensten van derden (Productie en diversen), bankkosten, accountantskosten, donaties, reis- en verblijfskosten buitenland ingeval van deelname aan trainingen, workshops/seminars en meetings overzee en reis- en verblijfskosten binnenland alsmede de kosten van verzekering en keuring van voertuigen van SSB en W& IJkw, advertentie en reclamekosten, laboratoriumkosten etc.

- SRD. 300.000

Aanschaffingen

Ingeval van aankaffingen wordt gedacht aan de aankoop van dienstvoertuigen (Pick-Ups) t.b.v. SSB en Waarborg en IJkwezen alsook laboratoriumbenodigdheden ter vervanging van de verouderde meetinstrumenten en keuringsinstrumenten van de Dienst voor de Waarborg van het IJkwezen.

Code 0928 – Suriname Business Forum (SBF)

Conform de afspraak met het Ministerie van Financiën, zouden de totale kosten van het Suriname Business Forum (SBF) betrekking hebbende op de remuneratie van de commissieleden van het SBF, alsook de exploitatiekosten van haar technische werkm "Suriname Business Development Center (SBC)", geheel door het Ministerie van Handel en Industrie gedragen worden en wel voor een bedrag groot SRD.1.228.130,=.

De raming was als volgt onderverdeeld:	Personeelskosten	SRD. 728.280,=
	Materiële Kosten	SRD. 449.590,=
	Aanschaffingen	<u>SRD. 50.260,= +</u>
	Totaal Apparaatskosten	SRD.1.228.130,=

Vanwege het beperkt budgetplafond is voor het jaar 2016 dit beleidsprogramma wederom geraamd op **SRD. 450.000,=**.

Code2417 – Import van basisgoederen, geneesmiddelen en landbouw inputs i.s.m. de ministeries van Volksgezondheid (VG) en Landbouw Veeteelt en Visserij (LVV)

De toelichting op pagina 32 in de Suppletoire Begroting 2016 wordt als volgt gewijzigd:

Verwijzend naar het Stabilisatie-en Herstelplan 2016-2018 heeft het Ministerie van Handel en Industrie ter facilitering van de strategie voor maatregelen gericht op bescherming van de koopkracht en inkomensverdeling en de uitvoering van het urgentieprogramma van investeringen namens de staat een lening afgesloten met de Islamic Development Bank (IsDB) voor een bedrag groot US\$ 30.000.000,= Het is bekend dat er schaarste is aan deviezen. Om de importen van noodzakelijke goederen zoals basisgoederen, medicamenten, grond-en hulpstoffen en input voor industrie en landbouw te kunnen garanderen, is de regering een creditline aangegaan. Het Ministerie van Handel en Industrie is i.s.m. de Ministeries van Volksgezondheid (VG) en Landbouw, Veeteelt en Visserij (LVV) verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. De coördinatie en de monitoring zal geschieden door het Ministerie van Handel en Industrie. De verdeling van middelen zal als volgt geschieden:

- Handel en Industrie: US\$ 20.000.000,=
- Volksgezondheid : US\$ 5.000.000,=
- Landbouw, Veeteelt & Visserij: US\$ 5.000.000,=

Dit programma zal middels een lening gefinancierd worden groot **SRD. 192.100.000,=**

Programma: Contributie Verplichtingen**Code 2001 – Contributie Verplichtingen aan regionale en internationale organisaties**

De staat Suriname heeft vanwege haar lidmaatschap in diverse regionale en internationale handelsorganisaties zoals:

CARICOM

OTN

WTO

CCC

CEDA

UNIDO

CONSUMER INTERNATIONAL

ICEPEN

WIPO

e.a. de contributie verplichting op kwartaalbasis dan wel op jaarbasis. Tevens is rekening gehouden met het bericht van het Caricom Secretariaat dat bij de 31ste Meeting van Caricom Ministers van Buitenlandse Zaken gehouden in januari 2013, besloten was dat alle lidlanden een bijdrage doen ter betaling van de salarissen.

Zo is de bijdrage van Suriname aan deze salarissen toen gesteld op USD. 65.000,= per jaar hetgeen leidt tot een jaarbijdrage aan salarissen groot ca. SRD. 218.000,=

Het beleidsprogramma “Contributie Verplichtingen aan regionale en internationale organisaties” is inclusief de voornoemde salarissen voor het jaar 2016 geraamd op **SRD. 4.846.000,=** alhoewel deze uitgaven zijn geprognosticeerd voor een bedrag groot SRD. 6.407.883,=.

OP- Beleidsgebied: ECONOMIE

Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.

Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2014	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling van Exportmarketing				
0706-Opzet en Functionering Mededinging Autoriteiten	Het doel van het programma is om een serie van beleidspunten te implementeren om het investeringsklimaat voor lokale en buitenlandse ondernemingen in Suriname te bevorderen. Wereldwijd staat Suriname op nummer 186 in de rangschikking van de 189 economieën op de "strength of investor protection index" en op nummer 161 in het "ease of doing business report 2014". De implementatie van mededingingsrecht en beleid zal het kader voor investeringsontwikkeling voor lokale en buitenlandse investeerders bevorderen.	Concept mededingingswet, ingediend bij de Staatsraad -Seminars en workshops voor belanghebbenden, waaronder het bedrijfsleven, consumentenorganisaties en overheidsinstanties -Exploitatie kosten CCC gebouw	-Er zijn trainingen gehouden ism CARICOM secretariaat, inzake mededingingsrecht en beleid 2015 (training ihkv 10^e EDF voor het verstevigen van regelgevings- en marktregimes binnen de CSME) -Voortgang exploitatiekosten CCC gebouw	Goedkeuring mededingingswet -Opzet mededingingsautoriteit. Bij aanname/ -Training staf mededingingsautoriteit Het is nodig om het niveau van stafmedewerkers inzake mededinging middels vaktrainingen bij te scholen.

				Bewustwordingsactiviteiten zullen ontplooid worden om de gemeenschap en relevante belanghebbenden te informeren inzake mededingingsrecht en beleid. De bewustwordingsactiviteiten hebben als doel om de relevante stakeholders te informeren en handvaten aan te reiken met betrekking tot Mededingingsaspecten in het algemeen in het bijzonder de Surinaamse mededingingswet. Dit is nodig in het kader van wet.

Programma: Onderzoek en Ontwikkeling van Productie

0707- Ontwikkeling Industriële Sectoren	Productontwikkeling middels innovatieprogramma's en het opzetten innovatie centrum	De gemaakte studie, de verzorgde trainingen aan ondernemers in de cassave sector (teelt) en de start van de op te zetten incubator i.v.m. het project "Opzet van Cassava Sustainable Agribusiness Incubator".	Continuering trainingen in deze sector	Verruiming graad van zelfstandigheid van de ondernemers
Industrie parken	Zonering van economische activiteit	Het Masterplan en het Environmental and Social Impact Assessment Plan uitgevoerd door ILACO iov Min. Fin	De ToR voor de feasibility van het Industrie Park opstellen ter voorbereiding van de Inschrijvingsronde	Conceptwet op Industrieparken en Vrije zones is in de maak en voorbereiding van het beheersorgaan industrieparken. Tweede helft 2016 voorbereidingen t.a.v. opzetten van de infrastructuur voor het Park
Industriële Incubator	Ruimte bieden aan producerende ondernemers, met het doel centraliseren van productie bedrijven	Het Ministerie van Handel en Industrie heeft zich ten doel gesteld een bijdrage te leveren in het creëren en scheppen van randvoorwaarden om te komen tot duurzame ontwikkeling dmv opzet Industriële Incubator	De productie sectoren door de bewustwordingscampagne van 2013 het belang van innovatie hebben ingezien, en met dezelfde drive zullen doorgaan	Diversificatie product aanbod op de markt

OP- Beleidsgebied: ECONOMIE				
Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2014	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling van Innovatie				
0707- Ontwikkeling Industriële Sectoren (Vervolg)	Productontwikkeling middels innovatieprogramma's en het opzetten innovatie centrum	Ter bevordering van de meubelindustrie, heeft het Onderdirectoraat Industrie in het jaar 2013 een meubelexpositie georganiseerd. Hierdoor is aan de meubelsector bekendheid gegeven van het mooie Surinaams hout en de prachtige duurzame producten die de verschillende houtbewerkers hieruit vervaardigen. De opkomst van het publiek was overweldigend en men was zeer tevreden over de presentatie van de lokale producten. Zo hebben de bestedingen in dit kader o.m. betrekking gehad op training hoe de producten op een internationaal niveau te presenteren, promotie, consultancy, consumptie etc	De geplande meubelexpositie is gehouden in oktober. De verwachting is dat meerdere ondernemers in deze sector hun producten aan de gemeenschap zullen aanbieden en netwerken kunnen opzetten met regionale investeerders.	Ter verdere ontwikkeling van de Productie Sector binnen de Meubelindustrie zal door het Ministerie van Handel en Industrie i.s.m. een extern consultant verder gewerkt worden aan productinnovatie. Vanwege de goede resultaten zal ook in het jaar 2016 een Catalogus uitgebracht worden in zowel digitale als uitgeprinte versie. En een Internationale marktstrategie zal worden uitgezet om internationale kopers aan te trekken.

		Start van een intensieve bewustwordings-campagne m.b.t. consumentenbescherming De afdeling Consumentenzaken heeft evenals in 2013 bewustwordings-activiteiten gehouden om de awareness over consumentenbescherming bij de Surinaamse gemeenschap te vergroten. Dit is i.s.m. de afdeling Juridische Zaken gedaan en ook het aspect van mededinging is bekeken	De contributiebetaling aan Internationale organisatie die zich bezighouden met consumentenbescherming is uitgebleven. Verwachting is dat de contributieverplichtingen tijdig worden ingelopen, waardoor lidmaatschap wordt veilig gesteld. Het opzetten van Consumenten informatie systemen i.h.k.v. markt surveillance en voorbereiding van wetgeving m.b.t. Consumentenbescherming en Mededinging Het formaliseren van de afdeling functioneren van deze afdeling functioneren van deze afdeling	Voldoen aan de contributieverplichting en assistentie vragen aan de organisaties e.a. landen m.b.t. consumentenbescherming en mededinging. Verhoogde consumenten bewustwording Het daadwerkelijk formaliseren van de afdeling Consumentenzaken en het verder stimuleren van de awareness van de gemeenschap m.b.t. consumentenbescherming

0708- Ontwikke- ling Diensten Sectoren (vervolg)	Het formaliseren van de afdeling	Training en awareness m.b.t. : bestrijdings- middelen in samenwerking met het Ministerie van LVV; de standaard “Algemene vereisten voor het etiketteren van voorverpakte goederen”; Awarenessactiviteiten i.h.k.v. wereld consumenten rechtendag Trainingen i.h.k.v. opzet consumenten- autoriteit en mededingings- instituut (handhaving) middels samenwer- kingsverbanden met de FTC (V.S.), CARICOM en Autoriteit Consument en Markt (Nederland)	Trainingen m.b.t. consumenten- bescherming, mededinging en Carrex (regionale waarschuwings- systeem voor nonfood producten) . informereren van stakeholders	Goedkeuring en formalisering van de afdeling door het ministerie van Binnenlandse Zaken. Steeds meer consumenten zijn bewust van het bestaan van de afdeling Consu- mentenzaken bin- nen MHI en ook van hun rechten en plichten als consument. Op basis van signalen uit het veld kun- nen wij constate- ren dat de infor- matie de consumenten wel degelijk bereikt. Derhalve is het nodig bewust- wordingsactivi- teiten te inten- siveren in het dienstjaar 2016

		In 2013 is het Specialty Food Program gestart met als doel de Specialty Food Sector te ontwikkelen en de exportmogelijkheden van deze producten te vergroten. In dit verband is een deskundige consultant vanuit Trinidad aangetrokken om trainingen te verzorgen en de ondernemers in de food sector beter te begeleiden en knowhow over te dragen vanaf de voorbereidingsfase van het voedsel tot en met het eindproduct. De nadruk is dan ook gelegd op verpakking en etikettering. In 2014 zouden de trainingen en de awareness worden voortgezet. Door het uitblijven van de goedkeuring van raadsvoorstellen en/of ORAG-voorstellen heeft dit project geen voortgang gehad. Training en participatie aan de jaarbeurs 2013 Finaliseren van het programma dossier	In 2015 zijn er activiteiten uitgevoerd ism de ASFA en met name sessies hoe verdere invulling te geven aan de ontwikkeling van deze sector	Aan deze sector hoopt het Ministerie van Handel en Industrie wederom aandacht te besteden en een bijdrage te leveren in de ontwikkeling van de food sector en markttoegang Een nichemarkt creëren en zo bij te dragen aan de export volume Het ontwikkelen van nieuwe producten en/of diensten t.b.v. de Productie- en dienstverlenende bedrijven/organisaties t.b.v. de

OP- Beleidsgebied: ECONOMIE en WELZIJN Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2014	Verwachte Beleidsresul- taten per eind 2015	Verwachte Beleidsresul- taten per eind 2016
Programma : Onderzoek en Ontwikkeling van Consumentenbescherming, Handelsbeleid en Industriebeleid				
0708- Ontwikkeling Diensten Sectoren	Bescherming van de consument	De beleidsvoornemens die geprojecteerd waren voor het dienstjaar 2014 zijn uitgevoerd ondanks er wat obstakels waren , namelijk: de goedkeuring van raads- en/of ORAG-voorstellen kwamen laat binnen of zelfs zijn uitgebleven. Ook het niet accepteren van overheids-bestelbonnen door het bedrijfsleven heeft de realisatie van de beleidsdoelen enigszins gestremd. Lidmaatschap van internationale organisaties is gerealiseerd.	Informeren van de jeugd inzake consumenten-bescherming en het beleid van het ministerie op het gebied van consumenten-bescherming	verhoogde bewustwor- ding

		Een OAS-CARICOM training gehouden in Suriname met als onderwerp "Consumer Product Safety and Risk Assessment"		
	Applicatie voor klachten van consumenten	Klachten worden thans bijgehouden in een klachtenformuliersysteem. Het is wel de bedoeling dat er een database wordt opgezet.	Launch van de applicatie van het ministerie.	Operationalisering van de applicatie
	Website CoZa en Klachten-database	Het is van belang dat data vergaard uit de database wordt ingezet om het beleid van het ministerie van Handel en Industrie aan te scherpen. Verder heeft het ministerie als lid van de internationale consumentenorganisaties een jaarlijkse rapportage verplichting van klachten	Met dit promotie materiaal kunnen de mogelijkheden binnen de CARICOM/CSME beter onder de aandacht worden gebracht van het publiek. Promotie is een onderdeel van marketing en vormt samen met communicatie de 4de p van detail-handelmix: product, prijs, plaats en promotie. Dit zorgt voor een positieve beïnvloeding op alle niveaus	Het opzetten van een database die gekoppeld zal zijn aan een website, waar de samenleving terecht kan voor alle informatie m.b.t. hun rechten en plichten als consument. verhoogde bewustwording CSME
		CARICOM SINGLE MARKET & ECONOMY -PROMOTIE MATERIAAL		

0708- Ontwikke- ling Diensten Sectoren (vervolg)		CARICOM BEURS	In het kader van de bewustwordings-activiteiten, zal het Ministerie van Handel en Industrie in samenwerking met de verschillende vakministeries en stakeholders een CARICOM Beurs organiseren	De beurs is een persoonlijk medium om te communiceren met tal van stakeholders, zoals ondernemers, studenten etc. Deze draagt bij tot bewustwording. Er wordt informatie gegeven inzake specifieke zaken van de CARICOM/CSME. Een beurs leent zich uitstekend voor efficiënte bewustwording omdat zoveel mogelijk mensen kunnen worden geïnformeerd binnen een korte tijd.
		DISTRICTS DAGEN	Om belangrijke actoren in de samenleving beter te informeren over de rechten en plichten binnen de CARICOM. Enkele jongeren van verschillende VOJ en VOS scholen zullen ook benaderd worden om iets vertellen over de CSME input van de verschillende stakeholders; informeren van stakeholders; bewustwordings-activiteiten betreffende CSME	In dit kader zullen er op het Min HI en/of op locatie informatie dagen worden georganiseerd. betreffende CARICOM/CSME. Hierbij kan er meer inzicht worden verkregen in ideeën, percepties van de districtbewoners, waardoor ook voor de districten een omgeving wordt gecreëerd die ontvankelijk is voor de economie

		CSME/COTED NETWERK- VERGADE- RINGEN/ CONSULTA- TIES/VIDEO- CONFEREN- TIES/WORK- SHOPS/ SEMINAARS	input van de verschillende stakeholders; en informereren van stakeholders.	Dit moet leiden tot het actiever betrek- ken van de relvante stakeholders (public and private) bij het bepalen van ons nationale strategie voor export bevordering en daadwerkelijke markttoegang te creëren voor Surinaamse produc- ten. Netwerkver- gaderingen en Consultaties voor : input van diverse stakeholders , informatie verstrekking, creëren van bewustwording en markttoegang CARICOM/ CSME etc. Hierdoor wordt er gericht ingespeeld op allerlei zaken waardoor de beste implementatie van de CARICOM/ CSME wordt gegarandeerd

	TRADE IN GOODS COMMUNITY OF LATIN AMERICAN AND CARIBBEAN STATES (CELAC) CONSULTATIES TRADE IN GOODS LATIN AMERICAN INTEGRATION ASSOCIATION (ALADI) CONSULTATIES TRADE IN GOODS THE COMMON MARKET OF SOUTH AMERICA (MERCOSUR) CONSULTATIES TRADE IN GOODS ORGANIZATION OF ISLAMATIC COUNTRIES (OIC) CONSULTATIES	input van de verschillende stakeholders; en informeren van stakeholders. input van de verschillende stakeholders; en informeren van stakeholders. input van de verschillende stakeholders; en informeren van stakeholders. input van de verschillende stakeholders; en informeren van stakeholders	1. Bewustwording van de private sector betreffende CELAC, ALADI, FEALAC en OIC 2. producten voor de export en andere export mogelijkheden bij landen aangesloten van CELAC, FEALAC ALADI en OIC zullen worden geïdentificeerd 3. De import regelingen, procedures en standaarden bij de CELAC, FEALAC, ALADI en OIC worden in kaart gebracht. 4. Private Sector worden geïnformeerd over de export mogelijkheden 5. Fondsen welke beschikbaar zijn onder ALADI, CELAC, FEALAC en OIC worden geïdentificeerd 6 . Private sector wordt geïnformeerd over de toepassing van de regels van oorsprong mbt ALADI, CELAC, FEALAC en OIC ter stimulering van de nationale productie en productie voor de export naar desbetreffende landen. Daarbij staat het creëren van markttoegang voor Surinaamse producten centraal.

		Africa- South America Cooperation Forum (ASACOF) Summit of South American- Arab Countries (ASPA) Forum for East Asia- Latin America Cooperation (FEALAC) WORLD TRADE ORGANIZATION (WTO) CONSULTATIES	Informatie sessie aan de relevante stakeholders m.b.t.de vereenvoudiging van het handelsverkeer en up-to-date informatie met betrekking tot Trade Facilitation	Lidmaatschap ALADI Geassocieerd lidmaatschap MERCOSUR potentiële afzetmarkten identificeren en investeringen het identificeren van ASACOF lidlanden om handelsbetrekkingen aan te gaan het aantrekken van Foreign Direct Investment Idem als bij CELAC, ALADI, MERCOSUR en OIC Heropstarten van de activiteiten betrekking hebbende op de heronderhandelingen betreffende verhoging van de Boundrate. Het verhogen van de boundrate kan de nodige boost geven aan o.a. de pluimvee sector ter bevordering van onze lokale productie. Een assessment uitvoeren samen met de private sector ten einde te komen tot een lijst van producten welke het meest gevoelig zijn en bescherming behoeven. Tevens moet worden nagegaan welke producten kunnen worden aangeboden ter compensatie.

		NATIONALE CONSULTATIES I.H.K.V. DE TRADE FACILITATION ONDERHANDELINGEN en VIDEOCONFERENCE-NTIES TRADE FACILITATION INFORMATIE-DAGEN TRADE FACILITATION TRAININGS-DAGEN TRADE IN SERVICES CARICOM – CANADA ONDERHANDELINGEN NETWERKVERGADERINGEN EN VIDEOCONFERENCE-NTIES	In het kader van de invoering van “ASYCUDA World” en het “Single Window” initiatief zullen er trainings-dagen worden georganiseerd Nagegaan zal worden in hoeverre er markttoegang verschaft zal worden aan de Canadese dienstverleners en welke behandeling deze dienstverleners zullen krijgen, alsmede de vereisten die nodig zijn om markttoegang te verkrijgen in Canada . - Input van stakeholders	1.uitvoeren van diverse TF maatregelen zoals: publication, opzetten van enquiry points, voorzien van informatie via website 2.uitvoeren van Elektronic Single Window project ‘ Feasibility Study for the technical, financial and legal requirements for the establishment of an electronic single window . 3.Ministerie beschikt over rapport en heeft inzicht in de technische, wettelijke en kosten plaatje/vereisten voor het opzetten van Electronic Single Window 4.Shoppen op basis van het rapport inzake Electronic Single Window bij Donor voor financieringPrivate en Public Stakeholders zijn geïnformeerd over Electronic Single Window en de voordelen van Single Window voor import, export en doorvoer van goederen

		REGIONAL STRATEGIC PLAN FOR SERVICES	Om te geraken tot een Regionaal Strategisch Plan voor de Diensten-sector (in de CARICOM) zal via videoconferenties de input van de diverse stakeholders gegeven worden. Voor de instelling van een nationaal zullen zijn.	In de Regional Strategic Plan for Services heeft de CARICOM 7 prioriteitssectoren opgenomen, die door de COTED zijn geïdentificeerd, nl. <i>Health and Wellness; Education; ICT; Professional Services; Cultural and Recreational Services; Sporting Services; en Financial Services.</i> Er zal een National Coordinating Committee (NCC) opgezet moeten worden die de implementatie van de verschillende regionale strategische plannen zal coördineren. In de NCC zullen de relevante vakministeries, het bedrijfsleven, de SCSI en de bij de ontwikkeling van de dienstensector betrokken relevante stakeholders, vertegenwoordigd zijn

		NATIONAL COALITION OF SERVICES	Inmiddels heeft de Launch van Suriname Coalition of Services Bewustwording plaatsgehad. In het kader van de CARIFORUM – EC EPA implementatie zal met de stakeholders nagegaan worden wat verder gedaan moet worden om markttoegang te krijgen tot de EU markt Nagegaan zal worden in hoeverre er markttoegang verschaft zal worden aan de dienstverleners uit de Dominican Republic en welke behandeling deze dienstverleners zullen krijgen en vice versa. Tijdens de netwerkvergaderingen en videoconferenties zal de input van de diverse stakeholders gevraagd worden.	Bewustwording en markttoegang De Suriname Coalition of Service Industries is op 4 maart 2015 gelanceerd. Een van de hoofddoelen van de SCSI is: <u>het ontwikkelen en stimuleren van de dienstensector op nationaal niveau.</u> Netwerkvergaderingen en Videoconferenties zullen zorgen voor ruimere markttoegang markttoegang
		TRADE IN SERVICES CARIFORUM – EC/ EPA IMPLEMENTATIE		
		NATIONALE CONSULTATIES		
		TRADE IN SERVICES CARICOM-DOMINICAN REPUBLIC NETWERKVERGADERINGEN/ VIDEOCONFERENTIES		

		TRADE IN SERVICES CELAC NETWERK- VERGADE- RINGEN/ VIDEOCON- FERENTIES	Nagegaan zal worden in hoeverre er markttoegang verschaft zal worden aan de dienstverleners uit de CELAC lidlanden en welke behandeling deze dienstverleners zullen krijgen en vice versa. Tijdens de netwerkvergaderingen en videoconferenties zal de input van de diverse stakeholders gevraagd worden.	Netwerkvergaderingen en Videoconferenties met als doel markttoegang vice versa
		TRADE IN SERVICES UNASUR NETWERK- VERGADE- RINGEN/ VIDEOCON- FERENTIES	Nagegaan zal worden in hoeverre er markttoegang verschaft zal worden aan de dienstverleners uit de UNASUR lidlanden en welke behandeling deze dienstverleners zullen krijgen en vice versa. Tijdens de netwerkvergaderingen en videoconferenties zal de input van de diverse stakeholders gevraagd worden voor markttoegang EU	Markttoegang vice versa Netwerkvergaderingen en Videoconferenties i.v.m. markttoegang vice versa

		TRADE IN SERVICES ALADI NETWERK- VERGA- DERINGEN/ VIDEOCON- FEREN-	Nagegaan zal worden in hoeverre er markttoegang verschaft zal worden aan de dienstverleners uit de ALADI lidlanden en welke behandeling deze dienstverleners zullen krijgen en vice versa. Tijdens de netwerkvergaderingen en videoconferenties zal de input van de diverse stakeholders gevraagd worden	4 Consultaties Input voor de onderhandelingen
		TRADE IN SERVICES MERCOSUR NETWERK VERGADE- RINGEN/ VIDEO- CONFERENCE- RENTIES	Nagegaan zal worden in hoeverre er markttoegang verschaft zal worden aan de dienstverleners uit de MERCOSUR lidlanden en welke behandeling deze dienstverleners zullen krijgen en vice versa. Tijdens de netwerkvergaderingen en videoconferenties zal de input van de diverse stakeholders gevraagd worden.	

OP- Beleidsgebied: ECONOMIE en WELZIJN Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2014	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling van Investeringsbevordering				
<i>0709- Ontwikkeling Ondernemers-klimaat en Concurrentievermogen (Vervolg)</i>	Scheppen van een gezond investerings-klimaat	Meubelbeurs 2014 die de lokale producenten binnen de houtsector de mogelijkheid heeft geboden trainingen te volgen en te faciliteren/ stimuleren en begeleiden om hun producten te kunnen exporteren. In samenwerking met de CEDA is er een Pronet en een Export Marketing training verzorgd voor de ondernemers. Na de training konden geïnteresseerde ondernemingen meedoen met het Export Coaching Programma voor verdere begeleiding, hetgeen nu nog in 2014 wordt voortgezet.	De ondernemers inzicht hebben verkregen uit de verzorgde trainingen om zo te netwerken en alle exportmogelijkheden te benutten binnen de wet- en regelgeving alsook de diverse handelsovereenkomsten.	Voldoende afzetmarkten voor Surinaamse producten

OP- Beleidsgebied: ECONOMIE en WELZIJN				
Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2014	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling van Investeringsbevordering				
<i>0710- Uitvoering Nationaal Strategisch Actieplan voor het faciliteren van de Locale Private Sector</i>	De strategie voor de exportbevordering en het belang dat de overheid stelt voor een ontwikkelde exportsector voor de economie van Suriname is voor de komende regeerperiode is industriële productie gericht op export van hoogwaardige producten voor geselecteerde markten waarbij de keuze van markten gebaseerd zal zijn op marktkennis en markt-specialisatie gekoppeld aan en onder voorwaarde van een faciliterend exportbeleid, kredietverlening- en investeringsbeleid, standaardenbeleid en export-begeleiding	De Brazilie-Guyana Suriname validation workshop is gehouden door het ministerie i.s.m. het SBF met als doel een strategisch actieplan te presenteren om de handelsbetrekkingen en investeringsmogelijkheden te bevorderen.	Verruiming productie en export van Surinaamse producten en diversificatie	zal er een feasibilitystudie worden gedaan over de opzet van een electronical single window(ESW). Exportbevorderingsinstrumenten zoals voorlichting, promotie en het leggen van contacten met het buitenland zullen volledig benut worden, Ambassades en consulaten zullen ook een belangrijke rol spelen bij het zoeken naar potentiële afzetmarkten voor exporteurs

Programma: Onderzoek en Ontwikkeling van Ondernemerschap Doel: Het faciliteren van de lokale private sector				
0710- <i>Uitvoering Nationaal Strategisch Actieplan voor het faciliteren van de Locale Private Sector (Vervolg)</i>		Strategie i.v.m. het Made in Suriname (MiS) keurmerk is voorbereid echter kan vanwege bepaalde omstandigheden dit project geen gestalte krijgen.	Uitvoering MiS project	Ontwikkeling van een marketing branding strategie om het imago van Surinaamse producten te versterken.

OP- Beleidsgebied: ECONOMIE en WELZIJN Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2014	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling van Ondernemerschap				
0711- <i>Nationaal Certificeringprogramma (NCP)</i>	Facilitering van de lokale private sector	Het Ministerie van Handel en Industrie heeft getracht i.s.m. het Suriname Business Centre (SBC) het Nationaal Certificeringprogramma uit te voeren ter ondersteuning van het bedrijfsleven in de certificering van de verschillende ondernemingen binnen de specifieke sectoren. Daar de financiën zijn uitgebleven is er stagnatie ontstaan in het certificeringsproces.	De uitvoering van het NCP zodat volgens internationale ISO- Standaarden kwaliteitsmanagement systemen worden opgezet, geïmplementeerd en het certificeren van een 30 tal bedrijven en/of organisaties welke in 2014 stagnatie heeft ondervonden maar zal in 2015 weer worden opgepakt.	Voortzetting certificering Bedrijfsprocessen en Producten met als doel verruiming markttoegang en export

OP- Beleidsgebied: ECONOMIE				
Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2014	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016
Programma: Onderzoek en Ontwikkeling van Standaarden				
<i>0927- Surinaams Standaarden Bureau (SSB)</i>	Ontwikkeling van standaarden voor de diverse productiesectoren en de bewustwording van de gemeenschap hieromtrent	De HI-Bijdrage was t.b.v. van de exploitatiekosten van het Surinaams Standaarden Bureau (SSB).	Instelling Technische Commissies voor standaarden ontwikkeling voor de verschillende sectoren, alsook grote bewustwordings-campagnes voor het nut van standaarden. Voorbereiding instelling Nationaal Informatie Punt (N.I.P.) van het WTO-TBT Secretariaat	Finalisering van de Uitvoeringsregelingen van de Standaarden wet voor de in - werking treding van standaarden voor b.v. de bakkerijsector, toerisme, electronica alsmede rijst en rijstproducten Voorbereiding formulering van de Metrologiewet Voorbereiding Instelling Nationaal Metrologie Instituut (NMI) N.I.P geïnstalleerd en ANNEX 3/Code of Good Practice voor de voorbereiding adoptie en toepassing van Standaarden getekend.

OP- Beleidsgebied: ECONOMIE				
Deze heeft tot doel een gunstig economisch klimaat te scheppen voor Surinaamse en buitenlandse ondernemers.				
Programma	Doel Programma	Gerealiseerd Beleid 2014	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2015	Verwachte Beleidsresultaten per eind 2016
Programma: Exportmarketing				
<i>0928- Suriname Business Forum (SBF)</i>	Het scheppen van afzet- en export-mogelijkheden voor Surinaamse producten	Uitvoering diverse Projecten HI-SBF Ter facilitering LPS	Dat het Suriname Business Forum (SBF) zorgt draagt voor verdere stimulering van de private sector.	Verdere stimulering van private sector ontwikkeling
Programma: Contributie				
<i>2001- Contributie Verplichtingen</i>	Het versterken van samenwerkingsverbanden tussen het Ministerie van Handel en Industrie en het alsook het nemen van besluiten bin-over het economisch integratie proces op regionaal en internationaal forum. De doelgroep is De totale Surinaamse gemeenschap. totale Surinaamse gemeenschap.	Suriname heeft in 2014 haar contributieverlichting groot SRD. 3.890.485 aan de regionale en internationale organisaties voldaan.	De achterstanden in contributiebetalingen worden ingelopen, mede gelet op het feit dat de organisaties boeterente in rekening brengen.	Dat Surinaamse gemeenschap baat heeft bij de bilaterale en multilaterale handelsrelaties door verruiming van de handels -en exportmarkten

Verwachte beleidsresultaten per eind 2016

Projecten	Verwachte resultaten per eind 2016
Nationaal Industrie en diensten Plan	Sector identificatie industriële en diensten ontwikkeling met onbenutte export potentie namelijk: goud, vis, groenten en fruit, houtverwerking en dienstverlening in toerisme
Cluster Development Program(logistics, agribusiness)	Logistics ligt aan de basis voor economische ontwikkeling in nieuwe sectoren en nieuwe gebieden. Agribusiness bouwt voort op potentieel dat al is geïdentificeerd in de agro industrie met het oog op de groeiende mondiale voedselbehoefte
Programma Industriële sectoren	Finalisering analyse van de huidige situatie van de industrie en worden korte termijn programma's en projecten op industrie gebied mogelijk gemaakt.
Programma dienstensector	Finalisering analyse van de dienstverlening en worden korte termijn programma's en projecten op industrie gebied mogelijk gemaakt.
Programma Creative Industrie	Finalisering analyse van de huidige situatie van de creatieve industrie en worden korte termijn programma's en projecten op industrie gebied mogelijk gemaakt.
Doing Business Reform Programma	Veranderingsproces ingezet in 4 van 10 doing business indicators en voorbereiding bouw elektronische portals om de dienstverlening naar het bedrijfsleven te versnellen. Dit houdt in het connecten van databases bevolkingsregister, handelsregister en de belastingdienst. in het verbeteren van het faciliteringsbeleid van de overheid.
Institutionele en Capaciteitsversterkingsprogramma MinHI	De huidige organisatie zal versterkt zijn ter facilitering van ondernemerschap.
Economic Database	Het kenniscentrum (economic intelligence unit) zal versterkt zijn.

Vorbereiding en opzet Industrie Incubator	De lokatie aan de Saramacca doorsteek is gealloceerd voor een Industrie Incubator. In een incubator worden ondernemingen in de opstartfase ondersteund middels ruimte, advies en professionele en administratieve diensten. De ondersteuning vindt plaats gedurende een vooraf bepaalde periode tot volledige zelfstandigheid
Stimulering SME ontwikkeling in economische groeicentra	Op minimaal 5 lokaties in binnenland en district zullen economische groeisectoren i.s.m. en ter versterking van ondernemers in de geïdentificeerde gebieden ter hand zijn genomen.
Innovatie en Ondernemerschap Suriname (IOS) Fonds	De noodzaak van een innovatiefonds voor MSME's die productontwikkeling nastreven, is al geruime tijd aan de orde. Middels de opzet van IOS is in deze behoefte voorzien.
EBT Fonds voor ondernemerschapstraining	Het Enterprise Based Training Fonds zal in public private partnership samen met opleidingsinstituten gerichte trainingen financieren gericht op het bedrijfsleven. Overheidspersoneel heeft herscholingstraject afgewikkeld ter inzet in de private sector.
Nationaal Certificerings Programma	Tientallen bedrijven zijn gecertificeerd ten einde hun markttoegang te verruimen.
Made in Suriname keurmerk	De private sector alsmede de productie sectoren zijn bewust van de regels en voorwaarden waaraan Surinaamse producten moeten voldoen.
Trade Facilitation	
CUS IDB programma 2015 – 2017	De concurrentie positie van Surinaamse bedrijven zal verruimd zijn.
Interim Planning PICP	Het Paramaribo Industrie en Commercie Park zal verder voorbereid worden.
Institutionele versterking en inrichting HI dependances	In verband met de rurale ontwikkeling van ondernemerschap zal een ondernemerschapstrainingstraject afgewikkeld worden na de institutionele versterking en inrichting van de HI dependances te Atjoni, Moengo en Albina.

-TITEL III: Middelenbegroting**Bedragen x SRD. 1.000**

Code	Ontvangsten	Vermoedelijk Beloop 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019	Raming 2020
53116	Leges Vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven	800	850	850	850	850	850
53132	Justeerloon (Ijkelden)	180	200	200	200	200	200
53153	Diverse Niet- Belasting	0	1	1	1	1	1
53145	Bestekkosten	1	1	1	1	1	1
	Totaal Niet- Belasting Middelen	981	1.052	1.052	1.052	1.052	1.052
52200	IDB		8.500				
54101	IsDB	0	192.100	192.100	192.100	192.100	192.100
	Totaal Ontvangsten	0	200.600	192.100	192.100	192.100	192.100
	Totaal Middelen Ontvangsten	981	201.652	193.152	193.152	193.152	193.152

53116- Bijdrage Vergunningsrechten

Door het vergunningenbeleid dat reeds enige tijd is aangepast, zijn bepaalde bedrijven en beroepen niet meer vergunningplichtig. Alhoewel dit besluit tot minder inkomsten zou kunnen leiden, valt op te merken dat desondanks de inkomsten vanuit dit middel aardig zijn toegenomen mede vanwege het feit dat het verkrijgen van een bedrijfsvergunning door het Ministerie van Handel en Industrie versneld wordt afgehandeld.

Daar de tarieven voor het verkrijgen van een bedrijfsvergunning na al die jaren nog steeds achterhaald zijn, is de tariefsaanpassing van de vergunningsrechten voor het vestigen van bedrijven en beroepen nog steeds een discussiepunt voor de overheid en het Surinaams bedrijfsleven.

De vast te stellen tariefsaanpassing houdt o.m. in tarieven op basis van het vermogen en het soort bedrijf, bijvoorbeeld voor kleinbedrijven het tarief van SRD. 500,= per verzoekschrift (nieuw en/of verlenging), voor middelgrote bedrijven en grote bedrijven respectievelijk SRD. 700,= en SRD. 1.500,= per verzoekschrift (nieuw en /of verlenging) met een tijdsduur van 1 (één) jaar.

Op basis van de verwachte aanmeldingen voor verlenging van de vergunningen en nieuwe vergunningen voor het opzetten van een onderneming, worden de inkomsten voor deze vergunningsrechten voor het jaar 2016 geraamd op **SRD. 850.000,=**

53132- Bijdrage justeerloon

Door de doorgevoerde tariefsaanpassingen voor dienstverlening van de Dienst voor de Waarborg van het Ijkwezen van het Ministerie van Handel en Industrie zijn de inkomsten van justeerloon (ijkelden) sedert het jaar 2013 toegenomen. Vanwege deze gewijzigde situatie zijn de verwachte inkomsten aan justeerloon voor het jaar 2016 geraamd op ca. **SRD.200.000,=**.

Daar de pas doorgevoerde tariefsaanpassingen intussen achterhaald zijn, wordt door de leiding van het ministerie overwogen om de tarieven wederom aan te passen.

De ontvangsten zullen gebaseerd zijn op onderstaande tarieven lijst van justeerloon.

▪ **JUSTEREN VAN GEWICHTEN**

A. Gewichten voor fijne wegingen (zoals apotheken en goudsmederijen):
mg. t/m 1000 mg. SRD. 2,50 per stuk

B Overige gewichten:

van 0 gr - 500 gr.	SRD. 2,00 per stuk
van 500 gr - 1.000 gr.	SRD. 2,50 per stuk
van 1 kg - 2 kg.	SRD. 4,00 per stuk
van 2 kg - 5 kg.	SRD. 4,00 per stuk
van 5 kg - 10 kg.	SRD. 5,00 per stuk
van 10 kg - 20 kg.	SRD. 10,00 per stuk
van 20 kg - 25 kg.	SRD. 22,00 per stuk
van 25 kg - 50 kg.	SRD. 30,00 per stuk
van 50 kg - 1.000 kg.	SRD. 50,00 per stuk

▪ **VERGOEDINGEN VOOR EENVOUDIGE WERKZAAMHEDEN M.B.T. REPARATIE AAN:**

Toonbank weegschalen	SRD. 25,00 per stuk
snelwegers en balansen	SRD. 35,00 per stuk
Grondbasculen	SRD. 50,00 per stuk
Weegbruggen	SRD. 180,00 per stuk

▪ **VERGOEDING VOOR DE EERSTE KEURING OF HERKEURING VAN WEEGWERKTUIGEN**

(mechanisch / elektronisch):

- van 0 kg- 15 kg	SRD. 20,00 per stuk
- van 15 kg- 30 kg	SRD. 30,00 per stuk

Balansen (EB):

- van 0 kg- 1 kg	SRD. 20,00 per stuk

Hangklokwegers:

- van 0 kg - 30 kg	SRD. 25,00 per stuk
- van 30 kg- 60 kg	SRD. 30,00 per stuk
- van 60 kg- 100 kg	SRD. 35,00 per stuk

Toonbank weegschalen:

- van 0 kg - 6 kg	SRD. 12,00 per stuk
- van 6 kg- 15 kg	SRD. 20,00 per stuk
- van 15 kg- 25 kg	SRD. 30,00 per stuk
- van 25 kg- 30 kg	SRD. 35,00 per stuk

▪ **VERGOEDING VOOR DE EERSTE KEURING OF HERKEURING
VAN GRONDWEEGWERKTUIGEN (mechanisch/elektronisch)**

Grondbascales:

- Van 0 kg- 150 kg	SRD. 35,00 per stuk
- Van 150 kg- 250 kg	SRD. 45,00 per stuk
- Van 250 kg- 500 kg	SRD. 60,00 per stuk
- Van 500 kg- 1.000 kg	SRD. 90,00 per stuk

▪ **VERGOEDING VOOR DIVERSE KEURING:**

- Meetstokken	SRD 7,00 per stuk
- Maatkannen(1/2dl. tot 1 liter)	SRD 4,00 per stuk
- Maatkannen(1 liter tot 2 liter)	SRD 4,00 per stuk
- Pocketbalans	SRD 25,00 per stuk
- Opstap weegschaal(laag en hoog)	SRD 35,00 per stuk
- Babyweegschalen	SRD. 25,00 per stuk
- Alcoholmeters	SRD. 60,00 per stuk
- Remvertragsmeters	SRD. 60,00 per stuk
- Tinmeters	SRD. 60,00 per stuk
- Snelheidsmeters	SRD. 60,00 per stuk
- Asdruketers	SRD. 120,00 per stuk
- Roller-platen rem testbanken	SRD. 180,00 per stuk
- Flow meters	SRD. 60,00 per stuk

▪ **KEURING OP VERZOEK:**

- Balans	0- 1 kg	SRD 30,00 per stuk
Snelwegers/ Hangkloksnelwegers:		
- Van 0- 15 kg		SRD 30,00 per stuk
- Van 15- 30 kg		SRD 35,00 per stuk
- Van 30- 100 kg		SRD. 45,00 per stuk
Grondbascales:		
- Van 0- 250 kg		SRD 50,00 per stuk
- Van 250- 500 kg		SRD 70,00 per stuk
- Van 500- 1.000 kg		SRD 95,00 per stuk
Weegbruggen/Hangklokwegers (zwarte meetmiddelen):		
- Van 1.000- 5.000 kg		SRD.120,00 per stuk
- Van 5.000- 35.000 kg		SRD.180,00 per stuk
- Van 35.000- 60.000 kg		SRD.240,00 per stuk
- Van 60.000-120.000 kg		SRD.360,00 per stuk

VII VOLUMEMETINGEN: (Twee ijkperiodes in een jaar bij benzinepompen (nozzels))

- Bulkstations	SRD. 90,00 per stuk
- Van Tankwagens	SRD. 90,00 per stuk
- Benzine Pompen (nozzels)	SRD. 18,00 per stuk

- Van Tankschepen	SRD. 120,00 per stuk
Inhoudsmaten:	
- Van 0- 20 liters	SRD. 30,00 per stuk
- Van 20- 200 liters	SRD. 60,00 per stuk
- Van 200- 1.000 liters	SRD. 95,00 per stuk
- Van 1.000- 10.000 liters	SRD. 120,00 per stuk
- Van 10.000- 20.000 liters	SRD. 300,00 per stuk
- Strooptanks	SRD. 300,00 per stuk
- Alcoholtanks	SRD. 300,00 per stuk
- Benzine Opslagtanks	SRD. 360,00 per stuk

Essaailoon (bij het iken van goud en zilver)

0 < 10 gram	SRD 2,00 per proef
10 < 20 gram	SRD 4,00 per proef
20 < 30 gram	SRD 6,00 per proef
30 < 40 gram	SRD 8,00 per proef
40 < 50 gram	SRD 10,00 per proef
50 < 60 gram	SRD 12,00 per proef
60 < 70 gram	SRD 14,00 per proef
70 < 80 gram	SRD 16,00 per proef
80 < 90 gram	SRD 18,00 per proef
90 < 100 gram	SRD 20,00 per proef

53153- Diverse Niet-Belasting Ontvangsten:

Dit zijn ontvangsten t.g.v. de staat ingeval het Ministerie een activiteit organiseert waarbij de participanten een eigen bijdrage moeten leveren. In deze wordt gedacht aan trainingen, beurzen en tentoonstellingen t.b.v. ondernemers. Dit middel is voor het jaar 2016 geraamd op **SRD. 1.000,=**.

53145- Bijdrage Bestekkosten:

Deze zijn de kosten die worden betaald bij de aankoop van een bestek in verband met openbare aanbestedingen. Ervan uitgaand dat eventueel in het jaar 2016 er voor de openbare inschrijvingen er ± 10 stuks bestek voor een minimaal bedrag van SRD. 100,= per stuk zullen worden verkocht, is dit middel begroot op **SRD. 1.000,=**.

52200- CUS IDB Programma 2015-2017:

De uitvoering van het Competitive Unit Programa die i.s.m. de IDB zal plaatsvinden was gepland voor de jaren 2015 tot en met 2017.

Hierbij gaat het om een raming van SRD. 1.000.000, = zijnde overheidsbijdrage en **SRD. 8.500.000,=** zijnde een bijdrage in de vorm van een lening.

Het Project dossier ligt voor inzage ter beschikking"

54101- Islamic Development Bank:

I.v.m.de uitvoering van het Sociaal Vangnet ter ondersteuning aan de minder bedeelden binnen de Surinaamse samenleving zal het Ministerie van Handel en Industrie middels een lening van ca. **SRD 192.100.000,-** zorgen voor basisgoederen t.b.v. deze groep burgers.

Paramaribo, 15 december 2016,

DESIRÉ D. BOUTERSE